

Taxa postál
plátte in num.
No. 224713/929.

18. Telefon: 9-77. Előfizet
Havonta 110, negyedévre
évre 600, egészévre 1200
Hídre: Havonta 2, negy
détévre 12, egészévre 20
détések díjszabás szerint
"ELET" az erdélyi és b
dség egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utányomását csak a for
rás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Rámásetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Ara 5 lej

Bérmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszakiadását nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton
Ernő. Felelős szerkesztő János
Ferenc. Bucuresti szerkesztő
Ernő, Strada Matei Bona

Péntek, 1934. dec. 21.

5695. EV. XVII. ÉVF.
TEBET 15. 287. SZÁM.

VILÁG TÜRRE

Maniu visszavonulása

Ez év szeptemberében a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága határozati javaslatban szögezte le álláspontját a különböző kérdésekkel szemben.

Egyebek között az alkotmányos kérdéssel szemben is.

Es elhatározta, hogy: „harcolni fog egy normális alkotmányos élet bevezetése érdekében és felelőtlen és nem hivatott tényezőknek a kormányzásba való beavatkozása ellen.

Ez a határozat Maniu, Mihalache és Vaída megegyezésének eredménye volt.

Ma Mihalache kijelenti, hogy a párt nem követheti Maniu taktikáját és megmarad a szeptemberi határozat mellett.

Mi történt?

Maniu ment tovább egy lépéssel, vagy a párt tett visszafelé egy lépést attól a vonaltól, amelyet a szeptemberi határozati javaslat húzott meg?

Maniu azt állítja, hogy az utóbbi történt. Levonja tehát a konzekvenciákat és visszavonul Badacsonyba.

Az utak ismét elváltak, egy új remetés korszaka kezdődik és ezzel együtt új nyugtalanságok fejezete nemesak a nemzeti parasztpárton belül, hanem az egész belpolitikai életben.

Averescu marsall és George Bratianu ugyanevak Maniu fellegását képviselik.

Függetlenül attól, hogy jól választotta-e meg Maniu a pillanatot újabb akciójának beindításához, függetlenül attól, hogy éppen Vaída volt az, aki a pártvezetőség dezavváló határozatát Maniival szemben kiprovokálta, függetlenül attól, hogy a jelek szerint Maniu újabb remetésége sem lesz hosszú életű — annyi bizonyos, hogy a belpolitikai élet normális menetét újabb felszúrtások fogják megzavarni.

Halotti beszéd a jugoszláv diktatúra fölött

Halotti beszédet tartani egy haldokló diktatúra fölött: örömbeszéd.

A jugoszláv diktatúráról sok mindent lehet mondani, de jót — mint általában minden diktatúráról — igen keveset vagy talán semmit.

A három éves diktatúra, amelyet a nagyszabású tábornokai és mindenre kész brávió inaguráltak Jugoszláviában, semmi jót, semmi nemeset, semmi maradandót nem alkotott, ellenben rendkívül nagyrésze volt abban, hogy Marseilleben eldördülhetett a horvát terroristák ama golyója, mely Sándor király életét kioltotta.

Ha Genfben jogosan ültették a vádlottak padjára mindazokat a titkos és alattomos machinációkat, amelyek elősegítették a gyilkos marseillei merényletet és a nemzetközi terrorizmus megerősödését, úgy a vádlottak padjára oda kellett volna ültetni azokat a jugoszláv diktátorokat is, akik ezeket a terroristákat kitermeltek, nem elsősorban a közszabadság, a parlamentarizmus legázolása által.

Ezek a diktatórikus politikusok, ezek a nagyszabású szoldateszka szolgálatában álló tábornokok voltak azok, akik a jóhiszemű Sándor királyt megtevesztették és arra inspirálták, hogy felfüggeszesse a vidovdani alkotmányt s a sajtószabadság teljes elnémitásával a terror és elnyomás atmoszféráját zudítsák rá a fiatal SHS királyságra.

A diktatúra romániai és más országokban élő, rendszerint alantas szándékoktól vezetett korifeusai tanulhatnak a jugoszláviai eseményekből. Megtanulhatnák azt, hogy a diktatúra élete sem örökkévaló és az elnyomás által teremtett keserűség feszítőerőit elkerülhetetlenül visznek egy-egy megrendítően tragikus fordulat felé, amely végül is kikényszeríti a szabadságot és az elnyomástól való felszabadulást.

Jeffics volt külügyminiszter genfi és nyugati útjain meggyőződhetett arról, hogy Jugoszlávia belső és külső érdekei nem azonosak a diktátorok és a diktatúra érdekeivel s ez a belátás vezette ezt a kétségkívül nyugati kulturájú délszláv politikust annak felismerésére, hogy Jugoszlávia virágzásának útja nem az elnyomáson, legkevésbé pedig a barbarizmusba süllyedt hitlerista Németország felé való orientálódásokon, hanem csakis a demokratikus restauráción és a francia orientációhoz való hűségben keresztil vezet.

A pártja által dezavválva, Maniu ismét visszavonul Badacsonyi remetésébe

Január elsején értekezletet tartanak Kolozsváron Maniu hívei

Bucuresti-Bukarest, december 20. (Az Uj Kelet tud.) Előrelátható volt, hogy a nemzeti parasztpárt vezetőségének szembevethetése a Maniu által kívánt taktikával szemben, nem fog következmények nélkül maradni. Csakugyan: Maniu tegnap felkereste Mihalachet, a nemzeti parasztpárt jelenlegi elnökét és közölte vele, hogy nem vesz részt többé a pártvezetőség munkájában. Elhatározását Maniu azzal indokolta, hogy a párt állandó bizottsága tudatosan félremagyarázza a végrehajtó bizottság határozatait. Maniu ezt már az állandó bizottság legutolsó ülésén bejelentette, amikor, mint emlékeztetés, szenvedélyes kritikát követően Mihalache bejelentette, hogy a pártvezetőség többsége elveti a Maniu által követett taktikáját. A vezetőségi tagok titokban tartották Maniu bejelentését, mert remélték, hogy az ültést követő magánbeszélgetések során sikerülni fog elhatározásának megmástitására rábírni.

Miért vonul Maniu vissza Badacsonyba?

Ez azonban nem sikerült, Maniunak Mihalachenél tett látogatása éppen azt célozta, hogy elhatározásának megmástithatatlanságát hozza tudomására. A Dimineata értesülése szerint Maniu tanácsolta barátainak, hogy tartsák meg a pártvezetőségben jelenleg elfoglalt tisztségeiket. Maniu nem akar nehézségeket okozni Mihalachenak. Eppen ezért visszavonul Badacsonyba anélkül, hogy olyan politikai kijelentéseket tenne, melyeket Mihalache elleni támadásként lehetne interpretálni. A Tempo munkatársa az ügyvel kapcsolatban kérdést intézett Maniuhoz, aki a következőket mondotta:

— Nem léptem ki az állandó bizottságból, miután annak nem választott, hanem jogszabály szerinti tagja vagyok, (mint volt miniszterelnök.) Ezzel szemben visszavonultam a pártvezetőségtől, ami egészen mást jelent. Mi jogászok pontosan szoktuk kifejezni magunkat: nem léphetem ki onnan, ahová nem léptem be. Visszavonulok és most Badacsonyba utazom.

Ma reggel dr. Lupu felkereste Mihalachet, akivel Maniu visszavonulása ügyében hosszasan tanácskozott. A volt miniszterelnök gesztusa igen nehéz helyzetbe hozta a pártot. Lehetséges, hogy az állandó bizottságot közelebbről ismét összehívják.

Vaída miatt reméteszkedik megint Maniu

A politikai világ pártállás szerint kommentálja Maniu visszavonulását. Mindenestre rámutatott arra, hogy Vaída Sándor

magatartása jelentős mértékben járult hozzá Maniu újabb remetéséének. A beszédben, amelyet Vaída a parasztpárt fennállásának 16 éves évfordulója alkalmából mondott, olyan félreérthetetlen célaszókat tett, hogy negyven éves küzdőtársától ma már jóval több választja el, mint valamely taktikai kérdésben fennálló véleménykülönbség. Vaída ilyesmiket mondott: „A vezetők gyakran követnek el hibákat. A hibák megbocsáthatók és reparálhatók. Ald azonban tudatosan hibázik, az önmagát zárja ki és ellentétbe kerül a párt taktikájával, az álljon félre. Nem vagyunk olyan párt, amely vezéréitől függne. A tömegek pártja vagyunk, a bocsorosoktól a püspökökig és nem a vezérek pártja.”

A célaszók félreérthetetlenül Maniunak voltak szánya, akitől Vaída a nyílt vezetői ülésen követelte, hogy amíg a nemzeti parasztpárt tagjának tekint magát, még egyéni felelősségére se folytasson külön politikát, a legfőbb alkotmányos tényezővel szemben.

Goga lapja, a Tara Noastra, nagy örömmel regisztrálja a tényeket, sőt most már azt követeli, hogy Maniut zárják ki a nemzeti parasztpártból. Akadnak hangok, amelyek tragikusnak mondják a helyzetet, amelyben Vaída és Mihalache Maniival szembe kerültek. Az általános vélemény szerint Maniu súlyos taktikai hibát követett el, mert rosszul választotta meg a politikai memontumok felfogásának érvényesítéséhez. Ezeknek a véleménye szerint Maniunak nem kellett volna izoláltságából kilépnie és nem lett volna szabad kockáztatnia azt, hogy véleménye nyíltan kisebbségbe kerüljön a pártvezetőségben.

Maniu kilép a pártból is

Egyes verziók szerint a pártvezetőségből való visszavonulás után Maniu kilép a nemzeti parasztpártból s gesztusát követni fogja politikai barátainak nagy táborá is. A maniuisták újév napjára értekezletet hívtak egybe Kolozsvárra. Ugyancsak értekezletre fogtak összeülni Kolozsváron a vádisták is. Tílea volt államminiszter Budapestről jövet ma kiszállt Kolozsváron, hogy a Bukarestből hazatért Vaída Sándorral megvitassa a legújabb eseményeket.

Iamandi és a kisebbségi kérdés

Bucuresti-Bukarest, december 20. Lapunk más helyen megemlékezik arról a rendkívül éles támadásról, amelyet a Dinu Bratianu által inspirált Universul intéz Iamandi miniszter ellen. Iamandi ma a Viitorulban válaszol az elhangzott vádakra és Titulescu beszédeiből vett citátumokkal pontról-pontra bizonyítja, hogy a kisebbségi kérdésben a hivatalos román álláspontot képviselte. Tatarescu miniszterelnök és az egész kormány módját fogja ejteni, hogy Iamandival való szolidaritását nyilvánítsa.

másával szemben kell majd védekeznie, nehogy a bosszu és a megtorlás szelleme váljék urrá az elnyomott horvát, szlovén és bosnyák tömegekben.

Remélni lehet azonban, hogy az a politikai bölcsesség, mely Pál régensherceg cselekedeteiben eddig megnyilvánult, szerencsésen fogja áthidalni azt az átmeneti időszakot, amelyet Jeffics kormányzata jelent s a lelkek lehiggadásával, az erők kiegyenlítésével egyidejűleg vissza lehet majd állítani a teljes demokratikus rezsimet anélkül, hogy a polgárháború és a terrorizmus véres zivatara zúgjon el újra a fiatal délszláv állam feje fölött.

Török sovinizmus

Most már végleges elhatározása a törököknek, helyesebben a török köztársaság kormányának, vagy még helyesebben Musztafa Kemál gazinak, hogy szakít a multtal és mindennel, ami bármilyen vonatkozásban a török jelent a török multtal összeköti.

A kormányforma megváltoztatása után a poligámia megszüntetése jött, majd a régi török polgári törvényeket a lemodernebbel: a svájccal cserélték fel, ezután az következett, hogy elfogadták a latin abc-t és modernizálták a tanítást. A modernizáló törekvések gyors egymásutánban a legradikálisabb rendeletekben nyilvánultak meg: megtiltották a vallásos öltözetek viselését, még a papi méltóságoknak is, most pedig az ankarai nemzetgyűlés elrendelte a nevek törökösítését és eltiltotta az összes régi méltóságokra emlékeztető címek viselését.

Ebben az átalakulási periódusban az utas, aki néhány évvel ezelőtt járt Törökországban, most megdöbbenve a szemét és azt hinni, hogy más országban van és más népet lát. Ez különösen azért, mert a török nyelv átalakítása olyan léptekkel halad előre, hogy a városok külső képét is megváltoztatta. A feiratok, cégtáblák, újságok latin betűsők, a keleti viseletet felváltotta az európai ruházatkodás. Legérdekesebb azonban a nyelv mesterséges és erőszakolt átalakítása.

A hivatalos török nyelv, ami az irodalomnak is nyelve, három keleti nyelvnek elkeveredéséből származik: az arab, a perzsa és a török nyelvből. Mint a nyelvészek megállapították, az arab elem a török nyelv 65 százalékát, a perzsa elem 15 százalékát képezi és alig 20 százalékát nyelvenek tartozik az eredeti török nyelvhez.

Filológiai szempontból ez a keveredés rendkívül érdekes. Elég ennek igazolásául megállapítani, hogy míg a török nyelv uralmaltji eredetű és a magyar és fin-ugor nyelvekkel rokon, addig az arab nyelv sémája, a perzsa pedig indoeurópai. Három nyelvről van tehát szó, amelyeknek eredetileg tekintve, semmiféle kapcsolatban nem voltak egymással. Ennek tudható be, hogy az arab és perzsa szavakat ha török nyelv átvette ugyan, de teljes mértékben asszimilálni nem tudta. Ez azt jelenti, hogy a két nyelv szavai megőrizték eredeti formájukat és grammatikailag sem voltak a török nyelvhez hasonlíthatók.

Például a török nyelvben nincs férfi és hímnen, mint ahogy a magyarban sincs. míg az arab és perzsa szavak nemek szerint ragozandók. A török nyelvben is megőrizték ezt a sajátosságukat és míg az arab eredetű szavak ragozása egészen komplikált, addig a török főnévragozás a magyaréhoz hasonlóan egyszerű.

Kétségtelen, hogy ennek véget kellett vetni azonban nem úgy, hogy az összes perzsa és arab eredetű szavakat kidobják a török nyelvből, ahogyan azt most a nacionalista török tudósok szeretnék. I. lehetőség, hogy a monarchia idejéből török irógeneráció nagyon messze ment az arab és perzsa nyelvnek a török nyelvbe való áttüntetésében. Minden szükségesség és minden válogatás nélkül kapásból vették át az arab és perzsa szavakat a török írók. Odáig fejlődött ez a furcsaság, hogy valóságos iskolája volt az idegen nyelvek kultuszának és az számított tökéletes török íróknak, aki lehetőleg a legkevésbé török szót használta irodalmi munkájában.

Most azonban a törökök az ellenkező végletbe estek. Ki akarják kiszűbőlni az összes idegen szavakat, hogy azokat török szavakkal helyettesítsék, vagy ha nincs, akkor mesterségesen gyártsanak. Holott az idegen szavak közül nagyon sok alakult át

már török szóvá, míg a most gyártott kifejezések egyáltalán nem ismeretek és a nép nehezen is fogadja azokat. A másik következménye a mindenáron való törökösítésnek, hogy a török nyelv elszegényedik és sokat veszít abból a muzikáltságából, amelyet a perzsa és arab szavak ötkeveredése idézett elő.

A nevek, előnevek és rangjelző címek viselésének megtiltása szintén megvilágításra szorul. Ami a neveket illeti, a törökök, főleg a városiak régen felhagytak az a szokással, hogy családi nevüket viseljék. Azon kívül: a török születésekor két nevet kap: az egyik török nemzeti név, a másik pedig arab eredetű, vallásos név. Mindkét névnek többnyire bibliai eredete volt. Musztafa Kemál nevéből, például a „Musztafa“ a török eredetű és a „Kemál“ a vallásos neve, amely a „tökéletesedés felé haladó“-t jelenti. Ilyen vallásos nevek Abd-ul-hamid, Kiamil, Gemal, Enver, Talaat, stb.

Most azonban az a rendelet, hogy az összes vallásos neveket törökösíteni kell, illetve törökre kell lefordítani. Sőt még azt is megtiltották, hogy a sémita eredetű Allah szót használják isten jelzéséül. A törökök a jövőben tanri néven fogják tisztelni az istent.

A törökök módfelett messzire mentek a török nyelv megtisztításának munkájában. Mint ahogyan nincsen tiszta faj, úgy nem is létezhetik olyan nyelv, amely ne lett volna hatásának kitéve.

GLADYS

A „Gladys“ krém nyújtotta fény tartós és könnyen elérhető, miáltal a „Gladys“ olcsó és gazdaságos. E cipőkrém kiváló minősége tartósabbá teszi a lábbelit, mert a bőrt táplálja.

Jól gondozott cipő jó benyomást kelt és ez a jó benyomás hatással van az Ön személyére is!

Jó állást akar kapni?

Előre akar haladni karrierjében?

Legyen gondja külsejére és főleg cipőire.

Előkelő, jó izlésű férfi sohasem fog hazulról piszkos lábbelikkal elmenni. A cipő néhány pillanat alatt ragyogóan tiszta lehet, ha „Gladys“ cipőkrémet használ.

Öngyilkosság a színházi páholyban

Főbelőtte magát az egyik prágai operett-színházban egy 19 éves szakács. A zenekar miatt még a szomszéd páholyban sem hallották a revolverdörrenést

Prága, december 20. Véres és titokzatos háttérű dráma játszódott le tegnap este egyik prágai operett-színházban, ahol az egyik páholyban Kriklava Antal 19 éves szakács agyonlőtte magát és meghalt.

Kriklava Antal egy kéteshírű nővel ment tegnap este a színházba és kettőjük számára egy páholy jegyet váltott. Alig, hogy a zenekar megkezdte a nyitányt, a fiatal ember hirtelen felugrott és a páholy hátsó részében revolverrel főbelőtte magát.

Érdekes, hogy a lövés hangját még a szomszéd páholyban ülők sem hallották s a nő, aki a fiatal szakács társaságában ült,

nyugodtan nézte az előadást tovább, mint ha semmi sem történt volna.

A titokzatos öngyilkosságot egy jegyellenőrző színházi közeg fedezte fel és nyomban értesítette a rendőrséget.

A közönség, amikor tudomást szerzett a titokzatos, halálos végű öngyilkosságról, valósággal kikergette a szakács társaságában lévő nő a színházból.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított annak megállapítására, hogy a szerencsétlen véget ért fiatal ember kezébe mi adta a gyilkos fegyvert.

A meggyilkolt Prince fia gyilkosságra való felbujtással vádolta meg Pressart volt államügyész

Párizs, december 20. A Staviski-üggyel foglalkozó parlamenti bizottság kihallgatta a meggyilkolt Prince törvénytörési tanácsos fiát, Raymondot, aki újlag a meghatározottan visszautasította a család nevében is azt a feltevést, hogy atyja öngyilkossá lett volna. Raymond Prince súlyos bírálatot mondott a gyilkosság ügyé-

ben vizsgálatot folytatott hatósági vezetőszemélyekről s megvádolta Pressart volt főállamügyészt gyilkossági felbujtó szereppel. A lapokban Chautemps volt miniszterelnök, Pressart sógora, akit a tegnapi vallomás szintén érintett, nyilatkozatot tett közzé, amelyben tisztázza igyekszik magát Princeék vádjai alól.

A szatmári Nagybizottsági ülés és országos WIZO-megbeszélés részletes programja

Cluj-Kolozsvár, december 20. Lapunk utóbbi számaiban részletesen foglalkoztunk az 1934 december 25-26-án megtartandó szatmári Nagybizottsági gyűléssel és az azzal kapcsolatos országos Wizo-megbeszéléssel. Most módunkban áll a gyűlések s az azzal kapcsolatos rendezvények végleges és pontos programját közölni.

1934 december 23-án, vasárnap este 9 órakor: Nagy miting a kolozsvári, nagyváradi és temesvári delegátusok részvételével a szatmári városháza dísztermében.

December 24-én, hétfő d. u. 5 órakor: Wizo-tea dr. Fekete Samunénál a vendégek tiszteletére.

December 24-én este 8 órakor: A szatmári héberkurzusok vizsgálja dr. Brisker Ezekiel (Temesvár) elnöke alatt.

December 25-én reggel pontosan 1/9 órakor: A NIB tanácskozásainak kezdete a statusquo hitközség tanácstermében (Strada Florescu 1.)

Tárgysorozat:

1. A NIB elnökének megnyitója. (Dr. Nobel Sándor.)
2. Megemlékezés a cionizmus halottairól (Vermes Ernő.)
3. Ifjusági referátum (Weinberger Nándor)
4. Szervezeti és cionista politikai referátum (Rosenfeld Sándor.)
5. KKL-referátum (Hirsch Simon.)
6. Palesztina-referátum (Dr. Rachel Klompus.)
7. KH-referátum (Löbl Lajos.)
8. A PH referátuma (Taub Ábrahám.)
9. Az új konferenciális választási szabálytervezet megtárgyalása (Reitter Ernő.)
10. Székházügy.
11. Palesztina-kirándulás.
12. Indítványok.

December 25-én d. u. 6 órakor: Young-Wizo megbeszélés (Str. Cuza Voda, Vécseiház.)

December 25-én este: A szatmári Wizo bankettel egybekötött ismerkedési estélye. (A Nőegylet helyiségében Zrinyi u. 1.)

December 26-án d. e. 1/10 órakor: Wizo

országos megbeszélés a statusquo hitközség tanácstermében.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó (Dr. Róth Dezsóné.)
2. Szervezeti referátum (Reiter Lunka.)
3. Palesztina-referátum (Dr. Rachel Klompus.)
4. Vita és határozatok.
5. Zárzó. (Dr. Róth Dezsóné.)

December 26-án este: Kedélyes összejövetel.

A szatmári cionista helyi csoport, amely a gyűlések és rendezvények technikai előkészítését vállalta, nagy előkészületeket tesz a vendégek megfelelő fogadására és elhelyezésére s messzemenő gondoskodás történt egy kitünően instruált rendezőgárda beállítására. A gyűlések rendjéről 40 rendező gondoskodik. December 23-tól december 26-ig minden érkező vonatnál két-féleké szalagos rendezők fogadják az érkező vendégeket.

A résztvevők nagy számára való tekintettel megegyezően felhívunk mindenkit arra, hogy olcsó és jó szállodai szobára (Victoria szálloda) vagy ingyenes ellátásra vonatkozó igényét haladéktalanul jelentse be egy levelezőlapon a rendezőbizottság elnökénél: Traiténel Sámuel Satu-Mare, Str. Mircea cel Mare 62. Telefon 190.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

R. F., Tasnád. A kért könyv magyarul még nem jelent meg.

D. Zs., Medias. A közoktatásügyi minisztérium 188.152-932. számú rendeletével ezt megengedte. Szíveskedjék ezen számra való hivatkozással az iskola igazgatóságához fordulni.

SELECT MOZGÓ

A FÉLVÉRO BESTIA

rendkívül izgalmas bűnügyi film, főszerepekben:
MIRNA LOY, RICCARDO CORTEZ, IRENE DUNNE.

Egy német óceánjáró hajó legénysége az utolsó pillanatban megmentette egy süllyedő norvég tehergőzös személyzetét

A Newyork nevű német óceánjárón kívül az Europa is segédkezett a mentésben. Hitler táviratban üdvözölte a német óceánjáró legénységét

Berlin, december 20. A viharos Atlanti-óceánon tegnap éjszaka a német Newyork nevű Hapag-gőzös mentőcsónakba szállott legénysége több óras megfeszített kísérletezés után kimentette a tengerből az éppen süllyedőben lévő norvég Sirtog tehergőzös 16 főnyi személyzetét és a teljesen kimerült és összefagyott matrózokat sikeresen eljuttatta a Newyork fedélzetére. A norvég hajó segélykérő jeleire elsőnek a Mobil Oil angol tankgőzös érkezett a helyszínre s noha állandóan olajat bocsátott a vízre, hogy a hatalmas hullámzást csökkentse, nem tudott a halálveszélyben lévő norvégoknak a borzalmas erjű viharban közvetlen segítséget nyújtani. Felvették a segélykérő jeleket a német Newyork és az Europa luxus-óceánjáró is.

Mindkét hajó a megadott pont felé vette útját s meg is találták a süllyedőben lévő norvég gőzöst. Az Europa hatalmas fényoszórói kintinó szolgálatot tettek a mentésnél. Tíz perccel azután, hogy a matrózokat a mentőcsónakba átvették, a tehergőzös elült végképp a hullámok alatt. Az Europa a mentésben való segédkezés miatt egy

nappal később fog Newyorkba érkezni. A Newyork szikratávirón közölte a mentést s szintén folytatta útját Cherbourg felé. Hitler táviratilag a legteljesebb elismerését fejezte ki a haláltmegvető, önfeláldozó tengerészeknek s a hajó másodtisztjét első tisztté nevezte ki. A mentőcsónak egész személyzete egy hónapi rendkívüli szabadságot kap. Egyik német biztosítótársaság háromezer márkát adományozott a bátor éltmentők közötti szétosztás céljaira.

IRODALMI LEXIKON

1224 lap, 700 kép, 100 360 lej
műlap, diszkótés tokban

a korábbi 1500 lej helyett **Lepage** -nál, CLUJ. Kérje az új könyvek jegyzékét

Amikor beszélni

Vic kö ol

Vaida követeli

Bucaresti-Kelet tud.) hangot ver a mandí tárcan marában a k vita során. I pártok képv során kitért a jobboldali ményt. Kü képviselő ki beszédével é foglalkozva, mandí.

„Egy exkbnalizmus psz óta a sajtó é egy minden követel. Ugy a dolgok. Va nem akarok a valista exk nek egymás szadalom vez cíbe viselk szemben. Tör nyagságok, n ban a maga szemelőt veze Egyesek pe loznak ebben mások ösz pusztításait a a téren mind lejtőn, de mé a nacionalistá mindenáron

Nem szab ban több mir az ország eg nosságot képt ágot illetően talos államp ber ellen, ak val szemben vel sem vád összetéveszte rétegeinek tartását a k val, amelyek sági és társ ország élet szempontjából hagynak ma Ezeket a l szakos meg Azt hiszem, szélnék a vá erdélyi, buko képpen az e méink. Nem vinni egy ol a városokba genek volta meg.

Eddig a sze A nac lamandí a nalizmus at jobboldali s körében nag szenátusban Oana beszt riban Geer cesti siette szállni. Má Goga és Va lamennyien többek közd

„Amandí ra vonatko Miniszteri ilyen eretne haza ideálj Ezt meghat tette, egyén de cizmuss náthban kis

Amikor egy miniszter mérsékelt hangon mer beszélni a kisebbségekről

Victor Iamandi lemondását követeli az egész jobb-oldali sajtó

Kihez tartoztak a multban az erdélyi városok. Nacionalizmus és nacionalista pszichózis

Vaida Sándor a numerusz klauzusz bevezetését követeli

Bucuresti-Bukarest, december 20. (Az Uj Kelet tud.) Az egész világon élénk visszhangot ver az a beszéd, amelyet Victor Iamandi tárcanélküli miniszter mondott a kamrában a kormány nevében a választási vita során. Iamandi sorra vette a különböző pártok képviselőinek kijelentéseit és ezek során kitért azokra a kritikákra, amelyekkel a jobboldali pártok szónokai illették a kormányt. Különösképpen Giurescu georgista képviselő kisebbségellenes, vasgárdista izü beszédével és a georgisták nyilatkozatával foglalkozva, a következőket mondotta Iamandi.

Nacionalista pszichózis
„Egy exkluzivista, mindenáron való nacionalizmus pszichózisában élünk. Két és fél év óta a sajtó tekintélyes része szüntelenül egy minden irányban való nacionalizálást követel. Ugy érzem, hogy el vannak tulozva a dolgok. Van bártorságom kijelenteni, hogy nem akarok azok között lenni, a kik a nacionalista exkluzivizmus tözsdéjén konkurálnak egymással. Hiszem, hogy a román társadalom vezető rétege sohasem került deficitbe viselkedésében a nemzeti eszmével szemben. Történhetek metódusbeli hibák, hanyagságok, mulasztások, a problémát azonban a maga egészében sohasem veszítették el szemelől vezetőink.

Egyesek politikai érdekekből tudatosan tuloznak ebben a kérdésben (célzás Gogára), mások összetévesztik a gazdasági válság puzititását a nacionalizmus válságával. Ezen a téren mindenesetre már lefelé megyünk a lejón, de még mindig vannak emberek, akik a nacionalista irányban igyekeznek egymást mindenáron tullicitálni.

Négymillió ember ellen
Nem szabad elfelejteni, hogy az országban több mint négymillió kisebbségi él. Ezek az ország egyes részein a történelmi folytonosságot képviselik és a polgári egyenjogúságot illetően velünk egy síkon állnak. Hivatalos állampolitikát hirdetni négymillió ember ellen, akik nagy többségükben az állammal szembeni lojalitás szempontjából semmivel sem vádolhatók, hiba volna. Nem szabad összetéveszteni a kisebbségek egyes vezető rétegeinek néhol érthető centrifugális magatartását a kisebbségi tömegek magatartásával, amelyek pontosan meghatározott gazdasági és társadalmi szerepet töltenek be az ország életében és amelyek az államhűség szempontjából semmi kívánni valót nem hagynak maguk után.

Ezeket a kisebbségeket nem lehet egy erőszakos megszorítási politika tárgyává tenni. Azt hiszem, hogy egyesek könnyelműen beszélnek a városok nacionalizálásáról. Nos, az erdélyi, bukovinai és beszarábiai, de különösképpen az erdélyi városok sohasem voltak a miénk. Nem lehet tizenöt év alatt keresztülvinni egy olyan állami akciót, amely ezekben a városokban, amelyek kezdetől fogva idegenek voltak, román többséget teremtsen meg.

Eddig a Iamandi beszéd inkriminált része a nacionalista pszichozissal szemben Iamandi a liberális párt építő, békés nacionalizmusát állította. Ezek a kijelentések a jobboldali sajtó és a jobboldali politikások körében nagy felháborodást váltottak ki. A szenátusban Iorga professzor és Laurentiu Omea tesztorcei többségi szenátor, a kamrában George Bratianu és Al. Popescu-Necesti siettek Iamandi állításával szembeállítani. Másrésztől az Universal, Maniu, Goga és Vaida nyilatkozatait közli, akik valamennyien élesen ellélik Iamandit. Maniu többek között a következőket mondotta:

Maniu véleménye
„Iamandi miniszternek a nacionalista harcra vonatkozó megállapításai felháborítanak. Miniszteri székéből még nem követtek el ilyen eretnekséget. A nacionalista harc a hazza ideáljának legeszményibb kifejezése. Ezt meghamisítani úgy, ahogy az Iamandi tette, egyértelmű egy erkölcsi és nemzeti deléttizmussal. Különösen Erdélyben és Bánáthban kisebbségi elemek történelmi foly-

tonosságáról beszélni, amelyek mind később jöttek Erakdáciába, olyan történelmi valótlanok, amelyet csak ellenségeink állítanak, hogy kezeselt jogukat alátámasszák. Valóságos átok a román népre nézve az a feületesség, amellyel felelős helyről beszélnek. Az igazságosság érzete, amelyet a kisebbségi népekkel és egyénnel szemben alkalmazni kell, nem terjedhet odáig, hogy valakit jogainkra vonatkozólag valótlan és káros kijelentéseket tegyen. A boisevizmüstől a fasizmusig, a legtulzottabb demokráciáktól a leghangszúlyozottabb autokráciákig minden jelenlegi rendszer a nemzeti gondolkodás és tökéletesség energikus kihangsúlyozására támaszkodik. Kérem, ne vitassák sokat ezt a beszédet, hogy minél gyorsabban elfelejtődjék. Fájdalom azonban, ellenségeink eleget fognak reá emlékeztetni.”

Goga nyilatkozatában szigoruan állást foglal azok ellen, akik meg akarják akadályozni, hogy a román politika hangsúlyozottan nemzeti jelleget öltson. A kormányoknak kötelességük támogatni a nemzeti jel-szavakat, ha már nem tudják őket megvalósítani.

Vaida és a numerus clausus
Vaida Sándor szerint a nacionalista pszichózis fennáll és mindaddig fenn fog maradni, amíg a nemzeti eszme igazi orvosságait nem fogják alkalmazni. A román nemzeti elem ma is háttérbe van szorítva. Megannyi román él, akik nem tudják hazájukban az életminimumot megszerezni. Többféle teendő van ezen a téren, egyebek között a nemzetiségi számarány szerinti numerus clausus.

Vaida ezután arról a magyarosítási politikáról beszélt, amelyet a magyar kormányok a városokban folytattak. Egyebek között felemlítette egy Tarcu nevű kolozsvári borosly esetét, akinek ki kellett költöznie a katolikus Státus épületből, már a román rezsim alatt s aki csak nehezen tudott a város háza épületében elhelyezkedni. En nem vagyok kisebbségellenes — mondotta Vaida. Távol áll tőlem az efféle érzélem. Ellenkezőleg, kívánom a magyar kisebbségeknek, hogy jobban érezzék magukat Romániában, mint Magyarországon. Nem az ő bűnik, hogy Nagyrománia nem teljesíti román kötelességét: biztosítani a román nemzeti elem létét és fejlődését. A városok nem voltak a miénk? Hát a magyaroké voltak talán?

Alkotmányt kapott Birobidzsán

A palesztinai kommunisták átköltöznek Birobidzsánba?

Moszkva, december 20. Sokan emlékeznek még arra a nagy ünnepségre, melyet néhány évvel ezelőtt rendezett a szovjéti zsidó szekciója Birobidzsánban abból az alkalomból, hogy néhány zsidó munkás elhagyta Palesztinát és a kelet-sibériai épülő „zsidó köztársaságba” ment. Ez az ünneplés átvonulás a Komintern hosszas palesztinai propagandájának volt az eredménye. Nemsokára azonban kiderült, hogy a birobidzsáni „paradicsom” nem tudta kárpótolni az átpártoltakat Palesztináért és rövididejű hanykolódás után formálisan megszöktek Oroszországból és Lengyelországon keresztül visszatértek Palesztinába. Nyilvánvaló, hogy az oroszországi zsidó kolonizációs politika nem kis mértékben arra szolgál, hogy a cionizmust ellensúlyozza és Birobidzsán „ellen-Palesztina” akar lenni. A birobidzsáni telepítés eme karakterét nem is tagadják a szovjéti zsidó szekciójában, sőt minden alkalmat felhasználnak ennek kidomborítására. Ilyen tendencia nyilvánult meg a fenti „áttelepítési” kísérletben és ugyanilyen kísérlet jegyében

zajlott le tegnap a birobidzsáni „független zsidó köztársaság” alkotmányozó gyűlése is.

Az alkotmányozó kongresszus a Krenl Lenin-termében zajlott le 1500 birobidzsáni és ukrainai zsidó munkásdelegátus részvételével. Ezenkívül 300 külföldi zsidó delegátus is részt vett a kongresszuson, közöttük a palesztinai kommunistáknak egy delegációja. Az alkotmányozó gyűlést Natanson a birobidzsáni köztársaság elnöke nyitotta meg, majd Stalin beszélt. Ezután bejelentették, hogy a palesztinai kommunisták munkásokat áttelepitik Birobidzsánba. Állítólag egy 300 munkásból álló csoport már utban is van Odessa felé. A birobidzsáni köztársaság alkotmánya azonos az üzbég és turkoman autonóm köztársaságok alkotmányával és mint ilyen teljes autonómiát ígért számára a kormány.

Birobidzsánnak köztársasági elnöke, alkotmánya is van már, telepeseinek száma azonban alig 10 ezer és a bevándorlók visszavándorlási folyamata sem szünt meg a köztársasággá való proklamálás után sem.

Olcsó pénzért sok fényt!

áramfogyasztásának közel

takarítja meg. **20%-at**

A TUNGSRAM D duplaspirállámpa dekalumensorozatban az izzólámpagyártás legújabb vívmánya

A TUNGSRAM D DUPLASPIRÁL-LÁMPA DEKALUMENSOROZATBAN

KEVESEBB ÁRAMFOGYASZTÁS MELLETT TÖBB FÉNYT AD

Gyetlen erdélyi város sem volt az övék. Parancsoló kötelességünk, hogy a városokat románokká tegyük, mert Románia — román kell, hogy legyen. Ez nem exkluzivizmus, ez nem sovénizmus, ez románság. Nagyon sajnálatos, hogy a miniszteri székéből úgy beszélhetett valaki, ahogy Iamandi beszélt. Egészen biztos, hogy a beszédet ki fogják aknázni Budapesten s a magyaroknak módjukban lesz azt mondani: ime így beszél egy román miniszter. Szomorú, nagyon szomorú.

„Lemondani!”
Az Universal hatalmas cikkben követeli, hogy Iamandi azonnal mondjon le. Egy ilyen beszéd — írja a lap — pillanatig sem maradhat szankciók nélkül. Iamandinak nincs helye egy román nemzeti kormányban. Az Universal felhívja Dinu Bratianut, a liberális párt vezérét, hogy tegye meg kötelességét.

Franciaországban sürgős kormányprogram lett a gáz-támadás elleni védekezés népszerűsítése

Párizs, december 20. A „Le Matin” legújabb száma André Beauquille, a francia kamara nemzetvédelmi bizottságának főtitkára, a következő cikket írta a jövő háborújának veszedelméről:

Az 1932-ös genfi leszerelési konferencia a hágai egyezmény és a versaillesi békeszerződés 17-ik szakasza alapján határozatot hozott, mely a következőképpen hangzik:

„A szerződéstköző magas felek kiküszöbölik háboru esetén a fojtó, mérgező és ehhez hasonló gázak, valamint baktériumok használatát.”

Milyen csodálatos volna, ha a genfi egyezményt respektálnák!

Szerencsétlenségre azonban, az egyöntetű és ünnepélyes nyilatkozat, mely a legveszedelmesebb és leggyilkosabb fegyvert semmisíteni és teljesen elvesztette jelentőségét, mert minden állam a legnagyobb mértékben fegyverkezik a légi támadások elhárítására. A kamara november 23-án megtartott ülése, amely a hadsereg költségvetésére vonatkozott, megállapítja ezeket a tényeket és ismerteti a Németországban történő fegyverkezési lendületet.

A legrövidebb időn belül szükséges, hogy Franciaország, a többi nagyhatalmak mintájára szabályzatot adjon ki a polgári lakosságnak egy háboru esetén való védekezési módjáról. A parlament nemzetvédelmi bizottsága egy éve foglalkozik a gáztámadás esetén való védelem-biztosítással.

Ezután leírja a képviselő, hogy a nemzet védelmi bizottság részéről milyen lépések történtek a közvéleménynek a gázveszedelemről való felvilágosítására. Gaston Doumergue elnöksége alatt elvi határozat is történt, mely a gáztámadások ellen való védekezések népszerűsítését mindennél fontosabbnak tartja. Megírja ezután a képviselő, hogy a nagyobb francia városok már okultak a belügyminisztérium körrendeletein és jelentős összeget biztosítottak költségvetésükben a gáz elleni védekezés céljaira.

Vilkos-ia meg-szi

hatósági vezető-Pressart volt felbujtói szé-empis volt minisz-akit a tegnapi nyilatkozatot ztázni igyekszik

országos amja

statusquo hitközség

Róth Dezsóné.)

(Reiter Lunka.)

(Dr. Rachel Klom-

ezsóné.)

Kedélyes összejöve-

gyicsoport, amely a

technikai előkészí-

ésüleket tesz a

ására és elhelyezé-

skodás történt egy

ógárda beállításá-

rendező gondos-

cember 26-ig min-

ehér szalagos ren-

vendégeket.

ára való tekintet-

mindenkit arra,

szobára (Victoria

látásra vonatkozó

ntse be egy levele-

elnökénél: Trast-

r. Mircea cel Mare

SPORT

Románia válogatottja
elutazott az athéni Balkán
labdarugótornára

Csaj-Kolozsvár, december 20. (Az Uj Kezlet tud.) Hosszas vajdás és a válogatott keret összeállítása körüli bizonytalanság után Románia labdarugó csapata tegnap elutazott Athénbe, hogy a Balkán Kupát megvédje. A keret ezúttal főleg a román nacionalista szempontok figyelembevételével állították össze. A csapatból ilyenformán több olyan jóképességű labdarugó maradt ki, akiket ezen szempontok miatt mellőztek. Hogy mennyire volt helyes a speciális szempontok előtérbe helyezése a jobb képességekkel szemben, erre majd az elérendő eredmények fognak választ adni. Egyelőre elégedjünk meg annak megállapításával, hogy a román válogatott nehéz helyzet elé van állítva idegen földön, hat nap alatt három mérkőzésel. A kerettel véglegesen a következő játékosok utaztak el:

Kapusok: Burdan, Creteanu.

Hátvédek: Albu, Chiroiu, Sucitulescu, Telescan I.

Fedezetek: Gain, Juhász, David, Robe, Vintila, Cossini, Demetrovici.

Csatárok: Ciolac, Sonny Niculescu, Kovács, Bodola, P. Valcov, Dobay, Bindea, Gruin.

A Balkán Kupa küzdelem első mérkőzése — mint már megírtuk — december 23-án lesz Jugoszlávia—Görögország között. December 25-én Bulgária és Jugoszlávia, míg december 26-án játsza Románia első mérkőzését Görögországgal. December 30-án Pommánia—Bulgária, január 1-én Bulgária—Görögország és Románia—Jugoszlávia.

A román válogatott keret Bukarest—Temesvár—Belgrád—Athén utiránnyal hálófűl kés külön kocsiiban utazott el. Bukaresti jelentés szerint a keret tagjai a legalaposabb felügyeletben részesülnek. Ez érthető is, mert minden játékosra négy kísérő esik...

A bukaresti Makabi keret adott be a labdarugósövetséghez, melyben kéri, hogy március 25 és április 18 között ne tüzzenek ki számára mérkőzést, minthogy a csapat részt vesz a telavivi Makabiadban. (?)

A Nemzeti Bajnokság tavaszi fordulójának programját a Nemzeti Bajnokság bizottságának január 25-i ülésén állítják össze.

Sikerrel zajlott le a temesvári Kadima tornaünnepélye. Temesvári tudósítónk jelenti: A Kadima sportegyesület reorganizált tornaszakosztályra kitérően sikerült tornaünnepélyt rendezett a zsidó liceum tornatermében. Az ünnepély keretében a férfi és női tornaszakosztályok, valamint a boxolók és birkózók is bemutatották immár nagyszerű képességeiket. Az ünnepély zsufolt ház előtt zajlott le.

A profi egyesület alakult temesvári Banatul összes volt játékosait vissza hívja. Így többek között visztatéri felhívást kaptak: Chiroiu NAC, Kovács NAC, Gain Universitatea, Tabacu Universitatea, Dobosan UDR, Dobay Ripensia, Ciolac Ripensia, akik mindannyian valamikor a Banatul játékosai voltak. Az új profi egyesület terve érthető konsternációt keltett az érdekelt egyesületekben, mely ellen a Ripensia már megvette védő intézkedését. Valamennyi játékosával 1938-ig meghosszabbította szerződését.

Iskolában tanítják a futballt. Londonból jelentik: A következő iskolai tanévben ezer angol iskolában rendeznek tanfolyamot a labdarugó technika és taktika elsajátítására. A tanfolyamokat ötven hivatásos játékos vándorelőadóként fogja vezetni. Az angol labdarugósövetség kétezer fontot szánt erre a célra.

Kovács román ökötvívó tegnap Párizsban a francia Giny Eduard-al mérkőzött. Kovács méltó ellenfele volt a franciának, mégis utóbbi hirdették ki győztesnek a tizmetes küzdelem után, ami a közönség nemtetszését váltotta ki és élénken tüntettek a zsűri ellen.

Olimpiai sportiskola Finnországban. Fierumakiban, Finnország déli részén a finnnek hatemeletes épületet és körülötte sportpályákat építenek 200 növendék részére — jó olimpiai anyag előkészítésére. A pálya a jövő év tavaszára készen lesz és a kiváló sportoktatók közé be akarják vonni Nurmit is. A horribilis költségeket állami támogatással, adományokkal és sorsjátékokkal akarják fedezni.

Háztartási munkában,

lőzés, mosás, vasalás, surolás után is finom és ápoló marad bőre, ha esténként Nivea crémrel jól bedörzsöli. Ezáltal bőre csodásan sima, nyulékony és olyan ellenálló lesz, hogy a gyakori hideg és meleg víz használata sem lesz kártékony hatással. Mert Nivea-Crème Euzeritet tartalmaz és ez az oka az utólráhetetlen hatásának.

Nivea-Crème: Dobozok 4 Lei 16.— — 72.—
Tubusok 4 Lei 30.—, 45.—
BEIERSDORF & CO. S. A. R., BRAȘOV

KÖZGAZDASÁG

A likörgyári termékek forgalomba-
hozatalát szabályozó végrehajtási
utasítás

A rum- és likörgyárosok akciója a sérelmes pontok
módosítása érdekében

Bucuresti-Bukarest, december 20. A szesz monopoli törvény átmeneti intézkedései során ekként intézkedett, hogy a végrehajtási utasítás nem összesítő s egyszerre fog megjelenni, hanem az egyes részletekre vonatkozó utasításokat a Monitorul Oficial rendre fogja közölni.

Pendezeleten volt még a likörgyári termékek foktartalmának kérdése. A korábbi szesz törvény végrehajtási utasítása ugyanis a térsé elteréseket mutatott az egészségügyi törvény végrehajtási utasításával szemben. Az egészségügyi törvény utasítása a cognac foktartalmát 38—50, a szesz törvény utasítása 45—50 százalék erősségreb írta elő s míg az egészségügyi törvény megengedte 40 százalékos rum előállítását is, a szesz törvény a rum minimális erősségét 45 százalékban állapította meg.

Ezt a két ellentétes utasítást egyeztetni össze a Monit. Oficial 278. számában megjelent végrehajtási utasítás, amely az alábbi intézkedéseket tartalmazza:

1. A cognac foktartalma 38—50, a rumé 40—50 és a liköröké maximum 50 fok. — A likörök legalább 10 százalék cukrot kell tartalmazni s az egészségügyi törvény végrehajtási utasításának megfelelően kell készülnie. Különleges pálinka nem állítható elő, csak liszárólág a monopólvégrehajtás engedélyével s a gyártásnál az érvényben levő rendelkezéseket be kell tartani. — Ez ívalok a cognac kivételével csakis a monopólvégrehajtás által kiutalt kinomított szeszből állíthatók elő.

2. A gyártmányok címkéinek nyomtatott betűkkel tartalmazniuk kell a gyár nevét a gyártás helyét, az ital nemét, az üveg irtartalmát, az alkoholfokot és a feltöltés évét, hónapját és napját.

3. A megjelenéstől számított tíz napon belül köteles minden rum-, likör- és cognacgyár engedélye különben elvesztése terébe mellett ennek megfelelően berendezkedni.

4. Az importnál szükséges speciális könyvitések terén a monopólvégrehajtás sjaát hatáskörében intézkedhetik. Az erdélyi rum, likör és konyakgyárosok szövetsége vasárnap ülést tartott a megjelent végrehajtási utasítás ügyében és éles kritika tárgyává tette annak egyes pontjait. Az ülés a következő két pont ellen határozta el az akció megindítását:

Export-import

Ismeretes, hogy a kormány a buza-kormánybiztos által összevásárolt búzából 5 ezer vagon felajánlott Csehszlovákiának megvételre. Manolescu-Strunga személyesen adta el Prágában az ötezer vagon buszát, melynek mázsájáért Csehszlovákia 85 csehekronát fizet. Szakkörökben a buza emelkedését várják az előnyös eladás révén. — A cseh kormány gazdasági bizottsága tegnap tartott értekezletét jóváhagyta az új román-csehszlovák kereskedelmi egyezményt. Jóváhagyta a minisztertanács a Románia és Csehszlovákia között fennálló adósságok likvidálásáról szóló egyezményt is. — Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter tegnap az Angliában folytatott tárgyalásainak befejezése után Brüsszelbe utazott. Az angol kormánnyal Manolescu-Strungának sikerült megegyezést létrehozni az angol exportöröknek

1. A december 1-én megjelent rendelet első szakasza módosítottá olyképpen, hogy rachiu de vin elnevezés alatt továbbra is forgalomba hozható legyen borból párolás útján készített pálinka, amelynek foktartalma 35—40 százalékos lehet. A szakma meghajolván a kincstár követelése előtt készséggel megfizeti az eddig érvényben volt 17.50 lej helyett a konyak számára újonnan megállapított 40 lej hektoliter fokként, de kéri, hogy az ilyen rachiu de vin továbbra is korsókban vagy hordókban legyen áru sítható a hat havi érlelés nélkül. Kifejtendő a memorandumban, hogy a kincstárnak semmi érdeke se rejlik abban, hogy ilyen borpárlat hat hónapig tároljon, viszont a szakma súlyos kárt szenvedne. A legnagyobb kárt vallaná azonban maga a bortermelő, aki eddigelé rachiu de vin előállítására tekintélyes mennyiségű bort tudott értékesíteni és ettől el esne abban az esetben, ha ilyen rachiu de vin-t nem lehetne másként, mint csak üvegekben és csupán hat havi tárolás után forgalomba hozni.

2. A rumra vonatkozólag a rendelet előírja, hogy ezentul annak foktartalma 40 és 50 között lehet. Ez ellen a jelen lévők a leg-határozottabban állást foglaltak, mert ha csak 40 százalékos rumot lehet forgalomba hozni, akkor minden korcsmáros 40 százalékos rachiu de monopólból fog rumot előállítani, amiből ismét a kincstárnak nem lesz semminemű haszna, mert hisz a rumgyárosok ép úgy fizetik meg a szeszt, mint a korcsmárosok a rachiu de monopólt. Ha a gyártási lehetőség minden korcsmárosnak és házi asszonynak meg van adva, akkor a létkért küzdő rumgyárosokra nézve ezen körülmény megsemmisülést jelentene. Ennél fogva a jelenlévők megállapodtak abban, hogy egyelőre 40 százalékos rum előállításával nem foglalkoznak és ilyen forgalomba nem hoznak, mert ezáltal csak újabb árrombolás állana elő ezen a téren, amit később a rendelet módosítása esetén már nem lehetne jóvátenni.

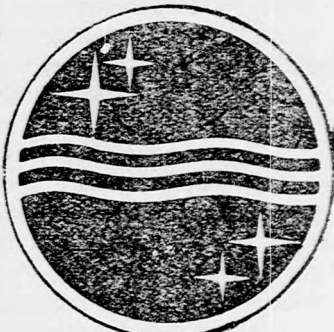
A szövetség vezetősége körlevélben értesítette a rum és likörgyárosokat a fenti pontokról és csatlakozásra szólította fel az ország összes gyárait, hogy a hátrányos pontok megváltoztatása érdekében a memorandum aláírásához hozzájáruljanak és az akció eredményesen lebonyolítsák.

Romániában befagyott követeléseire vonatkozólag. A miniszter Brüsszelből néhány nap mulva hazatér. — A minisztertanács tegnap ülésén királyi dekrétumot készítettek el az árpa és zab külföldi exportjának eltiltásáról. Jövőben tilos lesz árpát és zabot külföldre kivinni, azokat a mennyiségeket kivéve, amelyek a rendelet közzététele előtt már be voltak vagonizolva. A pénzügyminisztérium körrendeletet küldött a vámhatóságoknak, amelyben értesíti, hogy az árpa nem az első exportkategorióba, hanem a másodikba tartozik, úgyhogy az árpakivitel után kibocsátott behozatali engedélyek a kormány határozatáig nem érvényesíthők. — Novemberben a behozatal 1 milliárd 782, a kivitel 1 milliárd 619 millió frank értékű volt. — Newyorki jelentés szerint az Egyesült Államok idei buzatermése 135 millió méter-mázsza. Exportra az idén nem fog sor kerülni.

A kolozsvári piac hírei

A Lemnul S. A. gőzfűrészmű, mely a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank érdekeltségéhez tartozik, Kolozsvárról Szászrégenbe helyezte át székhelyét. A vállalat egyúttal új igazgatóságot választott. A régi igazgatóság tagjai közül dr. Jelen Gyula és Bocsány László maradtak az igazgatóságban. — A kolozsvári Iparkamaránál a következő cégbejegyzéseket eszközölték: Prima Fabrica de Hartie din Ardeal S. A. Kolozsvárról Borgóra helyezte át; Beer Nechita törölteti Atlanta céget és helyette bejegyeztette Fratii Beer Atlanta céget; Pax képeretező cég, mint közkereseti társaság bejegyeztet nyert. — A kolozsvári kereskedelmi és iparkamaránál Wexler Farkas görbő kereskedő feljelentést tett a Discom ellen, hogy jogtalanul foglalkozik olyan cikkek forgalombahozatásával, melyek nem képeznek monopolárut. — Goldstein Lajos olajgyáros konverziós kényszerjegyzési ügyében az arbitrage bizottság döntést hozott, melynek értelmében Goldstein 1935 febr. 1-től kezdődőleg öt év alatt egynegyedévi részletekben fizeti vissza tartozását 23.5 százalékos tőkeengedménnyel. — Stove S. A. Vegyipari Rt. cimen stearin és olein előállításával foglalkozó vállalat alakult egymillió lej alapítókéval. Igazgatósági tagok dr. Deleu Victor, Szántó Mildos, Veress Gyula. — Ravag néven új részvénytársaság alakult 750 ezer lej alapítókéval. A részvénytársaság viz-gőz és gáz armaturák előállításával fog foglalkozni. Igazgatósági tagok Vadász Jenő, Rappaport Miksa és Grünwald Albert.

EGY SZÉP
AJÁNDÉK
EGY
PHILIPS
RÁDIÓ-
KÉSZÜLÉK

Arlejtések. Borszék község január 15-én zárt ajánlatok alapján eladja Kupás nevű erdejének 2650 köbméter kitevő faanyagát. Kiküldési ára 200.000 lej. — A szatmármegyi prefektúra december 28-án árlejtésen vállalatba adja a közigazgatási palota építési munkálatait. Előirányzat 9 millió 833 ezer lej. — December 22-én a segesvári erdőfelügyelőség és a köhalmi erdőhivatalnál zárt ajánlatok alapján eladják az alsórákos közbirtokosság tulajdonát képező Solyomkó nevű erdő faanyagát. — A nagyvárad városi villamosművek január 10-re újabb zártajánlatu árlejtést hirdet 1674 drb. különböző kaliberű vizóra beszerzése tárgyában. — Csiksomlyó község előjárósága december 29-én árlejtést tart a szövetkezeti helyiség és ásványvízforrás bérbeadása tárgyában. — A közmunkaügyi minisztérium január 2-án árlejtést tart a minisztériumban és a kolozsvári IV. utélfelügyelőségén a Tordia — Cămpeni országúthoz szükséges 12.250 köbméter tört kavics és 650 köbméter homok szállítása tárgyában. Kiküldési ár 3 millió 085 ezer 190 lej. — Január 22-én a kézdí-vásárhelyi városházán 6 évre bérbeadják a városi mozit, színháztermet és hangosan beszélőgépet március 2-i kezdettel. Valamint bérbeadják a Központi szállodát is 1935 október 1-től. — December 29-én Kovásznafürdőn árlejtésen vállalatba adják egy 716 méter hosszú gyalogsétányt és egy gyalogjáró hidu munkálatait. — Brassó város január 4-én árlejtést hirdet 1000 tonna tört kavics (bazalt, trachit, gránit, andezit) beszerzése tárgyában. — Csikszentkirály község előjárósága január 2-án nyilvános árlejtésen elad 1818 köbméter fenőfát a Tányéros nevű erdőből. — December 29-én a brádi garnizon helyiségében árlejtést tartanak a tisztek és altisztek részére 1935. évre szükséges hus-és zsirszállítása tárgyában. — A nagyvárad városi városházán december 22-én árlejtés lesz az Április 20. utcában iskolaépítés céljaira alkalmas terület vásárlása céljából. — Január 16-án a sebesi erdőigazgatóságon zárt ajánlatok alapján a legtöbbet ígérőnek eladják a csikszentimreli községi határban fekvő csaknem 40 hektár területű erdőt. Értéke kb. 386 ezer lej.

INYES MESTER

1000 UJ RECEPTJE

Hatalmas kötet, diszes vászonkötésben

90 Lei LEPAGE-nál Cluj

Kérje az új könyvek teljes jegyzékét.

A t.

Bucuresti-B
évi szünet elő
szép számban
menés a büffi
hangulat, a h
napidijakkal.
25 milliót fiz
ros, csupa új
Az elnöki
gáns, jóképű
tonján ünne
választ a ka
felállva, szin
a királyi szá
ra szólítják f

Fotino bef
ki azt hiszi,
a megváltó
így történt.

— A szó
Egy maga
szószéklet, K
szinte fenye
kiváncsian n

Bratianu
vassa föl ny
mányának. K
ígér be a ko
hangzanak e
gatja, s me
dül föl senk
gat.

Kiszámító
székéről s a
György hiva
többség pad
kül...
De a gyo
nak.

Titeanu á
miniszteri p
szőke fejét
aki nemrég
házkutatás
George Bra
szik enyhite
titanu fiát a
Hanu zárta
a végleges
bácsi Dinu
visszautasít
Popescu a
a kabinetne
és megkapj
ezuttal sem
volt ugyan
estéjén vár
éppen akko
került voln
nosának St
is borsot t
„antination
véleményén
az ország
kor a kisel

Madgear
ségiak már
hogy Fotin
„egésznek”
mindenki t
Fotino v
hureát s m
hirtelen be
rácsonyi v

A Ház fe
megváltói
Ezuttal
kiváncsai
Expresszel
pihenni.
Pedig a
olyan nagy
vényen kiv

Ha
s
irógép
és vás
Culj, S

Hirei

A t. Ház kivette a karácsonyi vakációt

Bucuresti-Bukarest, december 20. Az újszínház előtti utolsó ülésre a képviselők szép számban gyűltek össze. Nagy a jövőmenés a büffe és a pénztár között. Jó a hangulat, a honatyáknak tömve a székük napidíjjakkal. Állítólag a délután folyamán 25 milliót fizetett ki Negreanu főpénztáros, csupa új bankókban.

Az elnöki székben Fotino elnököl. Ele-gáns, jóképű fiatalember. Kellemes baritonján ünnepélyesen olvassa föl a királyi választát a kamara feliratára. A képviselők felállva, szinte megilletődéssel hallgatják a királyi szavakat, amelyek közös munkára szólítják fel őket...

Fotino befejezi mondanivalóját. Mindenki azt hiszi, hogy vége az ülésnek s ezzel a megváltó szünetet is kikapják. De nem így történt.

A szó Bratianu György uré. Egy magas fekete férfi mássza meg a szószerkeket, Komor, szigorú arccal, tartása szinte fenyegető. A képviselők meglepődve, kíváncsian nyújtogatják a nyakukat.

Bratianu György monoton hangon olvassa föl nyilatkozatát. Hadüzenet a kormány-nak. Kiméltelen, élet-halál harcot ígér be a kormány ellen. Kemény szavak hangzanak el, de a többség nyugodtan hallgatja, s még a befejező résznél sem hör-dül föl senki, pedig alaposan odamondogat.

Kiszámított lassúsággal megy le a szó-székéről s a kijárat felé tart, Bratianu György hívei pedig tüntetőleg követik. A többség padjai felől egy „huooo“ hangzik föl...

De a gyorgyista padok üresen maradnak.

Titeam áll föl válaszolni. Egyébként a miniszteri padban kivül csak Pop Valer szöke fejt látni. A belügyi alminiszter, aki nemrég a telefonszolgálatnál végzett házkutatással kapcsolatban szerepelt, most George Bratianu szavainak hatására igyekszik enyhíteni és kijelenti, hogy Jonel Bratianu fiát a nagybátyja maga, Vintila Bratianu zárta ki a liberális pártból 1930-ban, a végleges kizárást viszont a másik nagybácsi Dinu Bratianu pecsételte meg, aki visszautasította a fuzió iránti ajánlatot.

Popescu Necsesti, aki nemrég tagja volt a kabinetnek személyes kérdésben kér szót és megkapja. Ha Stanescu elnökölne, talán ezúttal sem kapná meg, Stanescu alelnök volt ugyanis az, aki az elmúlt hét egyik estéjén váratlanul berekesztette az ülést, éppen akkor, amidőn Popescu Necsestire került volna a sor. Az Universul tulajdonosának Stelian Popescunak a veje ezúttal is borsot tör a kormány orra alá. Tamandí „antinasionalista“ beszédét itéli el és azon véleményének ad kifejezést, hogy Tamandí az ország érdekei ellen cselekedett, amikor a kisebbségek védelmére kelt.

Madgearu kapja meg a szót... A többségiek már nagyon idegesek nem értik, hogy Fotino miért nem vet már véget az „egészsnek“... Madgearu is támad... ma mindenki támad.

Fotino végül is megunja a sok hercehurcát s most már minden átmenet nélkül hirtelen berekeszti az ülést s kiadja a karácsonyi vakációt.

A Ház fellélegzik, a hangulat hamarosan megváltozik, az arcokon ismét mosoly ül.

Ezúttal elmaradtak Saveanu ünnepi jókívánatai. A szimpatikus elnök az Orient-Expresssel Párizsba utazott ünnepelni és pihenni.

Pedig a parlament nem fárasztotta olyan nagyon el. Egy-két jelentéktelen törvényen kívül a t. Ház megnyitása óta csu-

pán a válaszfeliratot tárgyalta le, azt is sok ügyel-bajjal.

A záró ülést Tatarescu miniszterelnök sem tisztelte meg jelenlétével. A régi szokáshoz híven illet volna megjelennie.

Tény az, hogy Tatarescu csak egészen

kivételes alkalmakkor jelent meg az üléseken. Ionel Bratianu szokását vette fel, nem ereszkedik le. Éveinek csekély számát ezzel a büszke távöltartással igyekszik elfelejteni. Taktikája nem is olyan rossz. Amikor egyszer-egyszer megjelent az ülés-teremben a többségiek frenetikus, tomboló tapssal fogadták.

Ilyen körülmények között, három heti hosszulére eresztett válaszfelirati vita után a parlament elég szürke hangulatban vette ki a vakációt. (h. e.)

Vasilii-Clujt kizárják a bukaresti ügyvédi kamarából

Állítólag hamis érettségi bizonyítvánnyal ment az egyetemre

Bucuresti-Bukarest, december 20. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti ügyvédi kamara rendkívül érdekes panasz ügyében kezdte meg a vizsgálatot. Ismeretes, hogy a Zeletzki-Skoda ügyben jelentékeny szerepe volt Vasilii-Cluj ügyvédnek, aki Zeletzki-nek egyik védője is volt a hadbírósi tárgyaláson. Vasilii Cluj évekkal ezelőtt Kolozsváron tűnt fel. Regátbli ember, aki mint a cuzista liga tagja, itt az antisze-mita diákperek védője volt. Hangos közéleti szereplését az Averscu pártban foly-tatta, majd a vasgárdisták választási listáján szerepelt, éppen a kolozsvári kerü-

letben. Vasilii-Cluj ellen Bentoiu, a Skoda-bizottság előadója tett feljelentést az ügyvédi kamaránál. Az ügyvédi kamara ki-vizsgálta az ügyet és minden valószínűség amellel szól, hogy Vasilii-Clujt ki fogják zárni a bukaresti ügyvédi kamarából. A határozatot azzal indokolják, hogy Vasilii Cluj hamis érettségi bizonyítvánnyal sze-rezte meg a jogi végzettséget. Az ügyvédi kamara előtt nem hamisításról beszéltek, hanem arról, hogy Vasilii Cluj olyan érettségi bizonyítvánnyal iratkozott be az egye-temre, ami akkor nem volt érvényben.

Figyelem! Karácsonyi meglepetés lesz!

Ma éjjel szabad vagyok!...

Vaszary János, Szenes Andor, Eisemann Mihály.

Százkétmillió lejt füstöltek el 1934-ben Kolozs megyében

Hogyan készül a kolozsvári dohánygyárban a szivar és a cigaretta

Cluj-Kolozsvár, december 20. Az elsőrendű élelmiszerek kivül nincs még egy olyan ke-resett cikk, mint a dohány. A legtöbb ember szivesebben nem eszik, mintsem ne dohányoz-na és legalább a bodorodó füstkarikák ködé-ben igyekszik szépné látni a mindennapi életet.

A kolozsvári dohánygyár hatalmas munka-termeiben 715 munkás készíti minden rendű és rangu ember mindennapi narkotikumát. A legkomiszabb kapadohánytól a legrágább illatos cigarettáig és szivarig minden készül itten. Ennek a hatalmas kopott épületömb-nek a falai mögött naponta másfélmillió lejt értékű dohánygyártat gyártanak.

Szürke egyenruhában mozognak a mun-kások, haikán és fegyelmel hajolnak a munka fölé. Minden perc drága az akkord-ban dolgozó munkásoknak. A tulajdonképeni dohányfeldolgozó üzembem csaknem ki-zárólag nők dolgoznak.

Hatalmas ládába osztják szét a leveleket. Orruk már megszokta ezt a tüdőt össze-szorító levegőt. Szapora ujjakkal dolgozzák fel a leveleket. Külön rakják a drága ciga-retták anyagát és más helyre kerül az orr-facsaró kapadohány.

Hogyan készül a cigaretta és a dohány

Automatikus gépek zakatolnak. Emberi se-gítség nélkül dolgoznak a gépek, csak néha tekint rájuk egy-egy művezető és felülvizs-gálja, hogy rendben végzi-e munkáját az ör-döngős masina.

Es a gépek öbléből hol erősszagu feketés, hol kellemes illatu szöke dohány zuhog alá. Mindenütt dohány, dohány, dohány. Meg-annyi ember mindennapi kábitója. Kis nedve-sítő és szárító fiúlkéken keresztül teszik meg utjukat a dohánylevelek, amig szépen csoma-golt kiállításban a trafikpultra kerülnek.

Nagy ládáknak és speciális dobozokban ál-lanak a fal mellett a már kész cigaretták. Ezer és ezer számba. Külön van a szivar-terem, ahol a munkások sorban ülnek az asztalnál és ragasztják, tekerik és csoma-golják az exotikus drága dohányleveleket. A két részre osztott asztalok között felügyel-

nő sétál le és fel. A ruhája kissé világosabb árnyalatu szürke, mint a többi munkásné és az arca is élénkebben piros. A terem levegőjét jávai, szumátrai, havannai és vir-giniai dohány illata tölti meg. Hihetetlen gyorsasággal dolgozik egy-egy munkásnő. Pillanatok alatt tekeri a hártavékony finom dohányleveleket, sodorja, simítja és ragasz-tja. Nagy szivarhegyek tornyosulnak az asz-talokon. Van köztük olyan is, ami igazán nem szegény embernek való portéka. Némely szivarnak az ára ötven, sőt kilencven lejt is kitész.

De nemcsak cigaretta készül a dohán-gyárban. Minden mellékcikket is maga a gyár készít el házikézelésben. Van a gyárnak külön asztalosműhelye, kovácsműhelye, mechanikusműhelye és még sok más apró üzeme. A gyártól egyetlen gépet sem visz-nek ki. Minden javítást a gyárban bent vé-gesznek. A modern nagy külföldi gyárak min-tájára van a gyárnak külön munkásfürdője, teke- és teniszpályája, olvasóterme rádióval és nagy könyvtára.

A modern és higiénikus berendezések elle-nére sem teng túl a gyárban az egészséges emberek száma. Bár bizonyos, hogy az ál-lapotok egyre javulnak. Mert míg 1923-ban a munkások 23.5 százaléka volt lueszes, ad-dig az ezévi statisztika már csak 2.5 szá-zalékot mutatott ki.

Ma is elég gyakoriak a tuberkulotikus megbetegedések. A gyár állandó dohánypo-ris levegője nem igen erősíti a tüdőt.

Elfüstölt milliók

A Monopol ez évi statisztikája híven tük-rözi vissza azt a horribilis számot, amit Kolozsmegyében költöttek nikotinra az em-berek. Csomagolt dohányból 57,768.012 lejt cigarettából 48,450.220 lejt, szivarból 2 mil-lió 345,268 lejt árult a Monopol Kolozsmeg-yeében. Külföldi cigaretták már kisebb mennyiségben fogytak. Mindössze 83.310 lejt jövedelmeztek ebben az évben. Cigaret-tapapír 123.040 lejt jövedelmezett. A do-hányárukon kívül szépen keresett a mono-pol a többi monopolizált árucikkekből is.

ELÉRKEZETT AZ IDEJE

hogy régi rádiója helyébe újat vegyen.

Új készülék vásárlásnál köve-telje meg, hogy az nocsak a bel-földi, hanem a külföldi állomások teljes hangerő-vel hozza. Jó vételt nyújtson minden hullámhosszon, kesé-lesse kényelmes legyen, egy-szóval igényeinek teljes mér-tékben megfeleljen. — Ezt nyújtja Önök a 3+2 csöves reflex kapcsolása

ORION 303

KAPÁTO MINDEN ORION RÁDIÓKESZKÖZBEN

Játékkártya 299164 lejt, oikmánybélyeg 23 millió 380.000 lejt, repülőbélyeg 7,961.000 lejt, míg az ügyvédi bélyeg 284 ezer lejt jö-vedelmezett. A kolozsmegyei mult évi do-hány fogyasztáshoz képest az idei statisztika 4.2 százalékos csökkenést mutat, de az-ért még mindig súlyos milliók mennek év-ről-évre füstbe. (H)

Megszűnt a sztrájk a kolozsvári felső- ipariskolában

Teljesíthetetlennek minősítette a minisztérium a diákok követeléseit

Cluj-Kolozsvár, december 20. A kolozsvári felsőipariskola növendékei ma félbehagyták a sztrájkot és megjelentek az előadásban.

A közoktatásügyi minisztérium Stiughe iskolaügyi vezérigazgatót delegálta ki a konfliktus likvidálására, aki a diákok sztrájk-járól a következőket mondotta:

— A diákok spontán módon mondták ki a sztrájkot anélkül, hogy előzetesen a minisz-teriumot értesítették volna sérelmeikről, me-morandumot pedig csak akkor terjesztettek az iskolai hatóságok elé, amikor már a má-sodik napja sztrájkoltak. A diákok kérték az önkéntességi joguk elismerését, hangsú-lyozva, hogy sokan vannak közöttük, akik-nek gimnáziumi vagy kereskedelmi iskolai érettségijük van. A diákokat valószínűleg té-vesen informálhatták, ugyanis mindazok, akik letették az érettségit, természetesen ön-kéntesek lesznek.

— A vasuti kedvezményre vonatkozólag a diákok sajnálatos tévedés előnyeit élvezték egy éven keresztül. Az összes diákoknak ugyanis 50 százalékos engedmény jár, tavaly azonban a kedvezményes utazásról szóló ren-delet közzétételkor tévedésből a felsőipar-iskolás növendékek kedvezményét a Monito-rul Oficial 25 százalékosnak írta. Ezért az új rendelet közzétételéig a diákok 25 százalékos jeggel utazhattak, amit most természetesen a minisztérium megvont tőlük.

— Arról sem lehet szó — mondta Stiughe vezérigazgató —, hogy az iskola Technikai Akadémia elnevezést kapja, miután az iskola középiskolai jelleggel bír s csak középiskolai előképzettséget ad. A felsőipariskola elvég-zése után azonban a diákokat természetesen felveszik a műegyetemre, ahol aztán mérnö-kökké képezhetik ki magukat.

A felsőiskolai diákok, miután az iskolai vezérigazgató közölte velük, hogy kérésük részben tévedésen alapultak, részben pedig teljesíthetetlenek, tegnap abba hagyták a sztrájkot és megjelentek a kurzusokon.

Orvosok, mérnökök!

Minden magyar, német, francia, angol folyó-irat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepagenál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól Cluj.

Ha töltőtolla rossz,

szakszerűen megjavítja a

FINHLER ANTAL

írógép szaküzlet. Minden javítottó és vásárló újsévi ajándékban részesül Cluj, Str. Reg. Maria 9. Telefon 4-93

CEPTJE

szakszerűen

-nál

Cluj

es jegyzékét.

Háromszázezer hektár földet szánálnak Szíriában nagyszabású zsidó telepítés céljaira

Miért ellenezte eddig Szíria francia főköormányzója a zsidó telepítést és milyen okok vezették álláspontjának megváltoztatására. Justin Godart volt francia miniszter akciója buzdítja meg a szíriai kolonizációs tervek mögött

Jeruzsálem, december 20. A zsidó sajtóban megerősítik azokat a híreket, melyek a Szíriába és Libanonban való zsidó bevándorlás megnyitására szólnak. A lapok megbízható információk alapján határozottan állítják, hogy a kormányzatok hozzájárultak bizonyos számú zsidó iparos, mesterekből és szakmunkás leteleítéséhez ezen a francia mandátum alatt álló területen. Ugyanezért a francia mandatárius kormányzat elhatározta, hogy nagyobb számú zsidó mezőgazdasági tömeg bevándorlását is lehetővé fogja tenni, miután egy ilyen mezőgazdasági kolonizációra speciális helyi szervezetet fognak alakítani.

Szíriának és Libanonnak a zsidó kolonizáció számára való megnyitása érdekében régóta folynak már a tárgyalások. Ismeretes, hogy az elmúlt évben dr. Weizmann Chaim és Mose Shertok, a palesztinai exekutívó politikai osztályának vezetője kíséretében Szíriában járt, ahol beható tárgyalásokat folytatott az ország francia főköormányzójával, Martel gróffal és ezeken a tárgyalásokon a németországi zsidó menekültek Szíriába való leteleítéséről volt szó. Egy évvel ezelőtt Justin Godart volt francia miniszter, a kelet- és középeurópai zsidók védelmére alakult bizottság elnöke, tett lépéseket ugyanebben az irányban. Az akció akkor súlyos nehézségekkel találkozta szemben magát és maga Martel főköormányzója is a terv ellen foglalt állást.

A cionista vezető körök azonban nem adták fel a reményt és folytatták ezirányú akciójukat. Ennek eredményeképpen 1934 szeptemberében Martel gróf főköormányzó elvben kijelentette, hogy hozzájárul ahhoz a tervhez, mely tízezer zsidónak Szíriában való leteleítésére irányul.

Hol kezdik meg a szíriai telepítést?

Ezt a tervet perfektuálták most és értesüléseink szerint már a közeli napokban nagyszabású talajjavítási munkálatokhoz látnak Szíria egyik jelentős és termékeny területének megművelése céljából.

Mindenek előtt zsidó iparosok és kézművesek leteleítéséről van szó és a mezőgazdasági telepítés csak egy megfelelő telepítési szervezet létesítése után indul meg. A szóbanforgó telepítési terület: az úgynevezett Ghab-völgy, ahol százezer hektár földet fognak megművelni, aránylag kis investíciós költségekkel, ezen kívül a libanoni köztársaság északi része és az Eufrat melletti Deir-ez - vidék bizonyos részei. Ezek a földek jónél számításba a mezőgazdasági telepítésnél, annak az elvnek a fentartásával, hogy ez új zsidó telepések és a bensülött lakosság között barátságos kapcsolatokat fognak fenntartani.

A tárgyalások előzményeiről a palesztinai lapok a következő részleteket közlik:

Tudni vélik, hogy egy évvel ezelőtt Justin Godart akciója azon akadt meg, hogy a francia hatóságok a politikai cionizmus törekvéseitől féltek és állampolitikai megfontolásból vetették el a cionizmusnak Szíriába való behatolását. Ma a szíriai lakosság érdekei követelik meg a zsidó bevándorlást az országba. Jellemző a szíriai közhangulatra az a cikk, amely néhány héttel ezelőtt a legnagyobb szíriai arab lapban látott napvilágot és amely nem mond egyebet, mint azt, hogy a cionizmus nem jelent veszedelemet a közelkeleti népekre és az arabokra, hanem ellenkezőleg, hasznos eleme a közelkeleti fejlődésnek. A cikkre felhívja a szíriai arab lakosság és a kormány figyelmét a cionista telepítés előnyeire és nyíltan hangoztatja a Szíriába való zsidó bevándorlás beindításának szükségességét.

A heizet ugyanis az, hogy míg Palesztinában nagy gazdasági fellendülés uralkodik, Szíriában egyre súlyosabbak a gazdasági viszonyok és a zsidó tőke, a zsidó munka és a zsidó technika bevonulásától várják az ország gazdasági életének felfrissítését.

Justin Godart akciója

A kelet- és középeurópai zsidók jogait védő bizottság Justin Godart elnöklété alatt tervezett dolgozott ki a szíriai zsidó bevándorlás kiváltságára, a francia kormányzat által ellenőrzésére, az ország szokásaihoz és viszonyaihoz való alkalmazkodására, ezen kívül a bizottság jelentősen hozzájárult az Amuk-völgy szanalásához és egy társaság alapításához, melynek a francia-szír kapcsolatok tanulmányozása és ki-

mélyítése a célja. Ez a társaság a szíriai francia ipar előmozdításán fáradozik, szíriai és francia személyiségek közreműködésével. 1934 áprilisában Martel gróf szíriai főköormányzó meg arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szíriai és libanoni zsidó bevándorlásról, bármilyen méretű is legyen az, semmilyen formában nem lehet szó.

Godart szenátor, Alfred Günzburg báró és Boris Gourevitsch, a zsidó jogokat védő bizottság titkárnak azonban alapos tanulmányozás és beható tárgyalások révén mégis sikerült a párizsi kormányköröket, a szíriai főköormányzót és számos szíriai és libanoni notabilitást a zsidó bevándorlás kérdésében elfoglalt álláspontjuknak megváltoztatására bírni.

1934 szeptemberében Párizsban járt Martel gróf szíriai főköormányzó, ahol hosszos

megbeszélést folytatott Justin Godart szenátorral és a beszélgetés hatása alatt évi hozzájárulását adta tízezer zsidó bevándorlásnak Szíriában való leteleítéséhez. 1934 október 30-án a kelet- és középeurópai zsidók jogait védő bizottság hivatalos kérvényt nyújtott be Laval francia külügyminiszterhez, amelyben a Szíriába és Libanonba való zsidó bevándorlás engedélyezését kéri. November 19-én Alexis Leger, a külügyminisztérium főtitkára, baráti hangú levelet írt Godartnak Laval nevében, melyben arról értesíti, hogy a bizottság kérvényét továbbították véleményezés végett a szíriai főköormányzónak. A francia főköormányzó hosszas tárgyalások után magáévá tette a tervet és így jutott el a szíriai zsidó bevándorlás a megvalósulás küszöbéhez. Az Amuk völgy és az Antiochia-tó mocsártalanítása továbbra is élenként foglalkoztatja a Godart elnöksége alatt álló bizottságot. Josef Löwy zsidó mérnök tervet dolgozott ki egy csatorna építésére, mely az Antiochia-tó vizének levezetését és a környék mocsártalanítását tenné lehetővé és amely a Beilan-hegyeken keresztül a Földközi tengerbe torkolna. E csatornázás révén nemcsak 300.000 hektár föld szanalását érnék el, hanem nagymennyiségű elektromos erőt is nyerhetek, mely nagyban előmozdítaná a zsidó kolonizációs művet. Ezen kívül különböző mintagazdaságok létesítésére dolgoztak ki terveket olyképpen, hogy biztosítsák a telepek önállósága a helyi- és a világgia-

cal szemben.

Azok a körök, amelyek e tervekkel foglalkoznak, biztosra veszik, hogy a szíriai és libanoni zsidó kolonizáció nagymértékben fogja elősegíteni az arab-zsidó közeledést és ennek hatása a szíriai állam határain túl fognak terjedni. Azt is megállapítják, hogy miután Szíria lakossága meglehetősen sokrétű és különböző autonóm népségek élnek ezen a területen, a zsidók belleszkedése a helyi viszonyok közé nem fog különösebb nehézségekbe ütközni.

Cionista körökben megoszlanak a vélemények a kolonizációs terv tekintetében. Altlábat nagy jelentőséget tulajdonítanak ezen új lehetőségeknek, de a keresztülvitel és a módszer tekintetében nagy elővigyázatosságot tartanak szükségesnek. Brodetski nem rég mondotta, nyilván a szíriai és hasznú invitálásokra célozva, hogy „szívesen hívnak bennünket olyan országokba, ahol szükség van ránk, hogy aztán kirekesszenek bennünket.”

Jeruzsálem, december 20. A Keren Hajeszól konferenciát tartott Tel-Avivban és ezen Eliser Kaplan, a cionista exekutívó gazdasági osztályának vezetője, bejelentette hogy a Jewish Agency nagyszabású kolonizációs terveket dolgozott ki a közeli évekre és most fognak hozzálátni annak megvalósításához. Kaplan után Weizmann Chaim szólt fel, aki ugyancsak az Agency nagyszabású kolonizációs terveiről és lehetőségeiről beszélt.

SZÍNHÁZ-FILM

Őszinte és általános nagy siker Az abbé tegnap esti premierjén

Ma pénteken este Az abbé másodszor

A tegnap esti bemutató a teljes siker jegyében zajlott le. Kijutott a taps, ugya rendezőnek, mint a szereplőknek egyaránt.

Mély áhitattal hallgatta és figyelte a közönség a darab minden szavát. Az előadás általános nagy sikert aratott.

A nagyszerű CIGÁNYSZERELEM szombaton és vasárnap este kilenckor folytatja diadalmas hódítását teljesen a keddi előadás beállításában és szereposztásában

Szombati és vasárnapi olcsó helyáras előadások

Szombaton és vasárnap két rendkívüli olcsó helyáras előadást tart a színház. Szombaton délután 4 órakor az idei szezon egyik nagy sikert aratott színműve Az ismeretlen lány kerül színre, vasárnap délután 3 órakor pedig Solymosán Magdával a címszerepben Jacobi Viktor Szibill című

nagyoperettje van műsoron. Ezekre az előadásokra minden zsölye 23 lej, minden páholyülés és támlásszék 18 lej és minden erkélyülés 13 lejbe kerül. Fenti árakban mindennemű illeték és jegyadó befigyaltatik.

Ma éjjel szabad vagyok, Vaszary—Szenes—Eisemann-operett bemutató a színház karácsonyi meglepetése

Az Egy csók és más semmi és Vadvirág óta nem volt olyan kedves zenéjű és mulatságos szövegű operett a színház műsorán, mint a Ma éjjel szabad vagyok című Vaszary. Szenes-Eisemann legújabb operettje.

A színház meglepetésnek tartogatta ezt az operettet és azért tüzte éppen karácsonykor műsorra, mert ezzel is változatosabbá, élénkebbé akarja tenni az amugyis gazdag és nagyszerű karácsonyi műsort.

Az operettegyüttes legkiválóbbjai Solymosán Magda, Hienz Helly, Gábor Mara, Fényes Alice, Czopán Flóri, Vermes Kató, Kovács György, Jenei János, Tompa Sándor, Bereng Béla és Stoll Béla fogják sikerre vinni ezt az új Eisemann-operettet amely a budapesti Andrassy uti színházban harmadik jubileumát azaz a 75-ik előadását is tulhaladta és zsufolt házak mellett közeledik 100-ik előadása felé.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Péntek 8^{1/2}: AZ ABBÉ VAGY A GYONAS SZENTSEGE. (2-odszor.)

Szombat d. u. 4: AZ ISMERETLEN LÁNY. (Molnár Ferenc nagyszerű újdonságának első olcsó helyáras előadása.)

Szombat 9: CIGÁNYSZERELEM. (3-adszor.)

Vasárnap d. u. 3: SZIBILL. (Solymosán Magda felléptével. Teljesen az eddigi előadások szerint. Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap d. u. 6: AZ ABBÉ VAGY A GYONAS SZENTSEGE. (3-adszor, rendező helyárrakkal.)

Vasárnap este 9: CIGÁNYSZERELEM. (4-edszer.)

Hétfő d. u. 3: MIT HOZ AZ ANGYAL? (A jó gyermekek énekes, táncos darabja ajándékosztogatással, olcsó helyárrakkal.)

Hétfő este: Nincs előadás.

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, december 21: Gyöngyhalászok.

Vasárnap, december 23: Susana titka. Ballett. (Matiné.)

ÉPÍTŐMUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Pénteken, szombaton 5, 7 és 9-kor: Dalol a vágy. A legnagyobb sikert elért operett-film. Főszerepekben: Josef Schmidt, Szöke Szakál és Lillian Dietz. Műsor előtt a legújabb Híradó.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Dalol a vágy. Főszerepekben: Josef Schmidt. Helyárasok: 10, 12+3.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláírási díj 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Két hivatalnoklány keres külön butorozott szobát teljes ellátással. Cim a kiadóban.

Biztos megélhetést nyújtó fűszerüzlet elsőrangú vevőkörrel, berendezéssel és áruval, olcsó házbérrel ügyes kereskedőnek átadó. Értekezni Pop háztulajdonosnál Str. Pata 102. Délután 2—5-ig.

Patéfonját, lemezeit, fényképezőgépét, disztárgyát gyorsan értékesítheti: „PAX” Cal. Victoriei 6. utján.

HAZASSÁG.

HAZASSÁGOKAT legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Reg. Ferdinand 116. Telefon 142.

Nagyságos Asszony! Gobelint, párnát, drapériát, szőnyeget, asztalterítőt, millieut gyári áron árusítunk. Ugyanott bármilyen Ön által kívánt képet, portrét, olajfestményt vagy gobelint elkészítünk. „Arta” üzem Cluj. Str. Berthelot (Eötvös) 28.

A tél folyamán is állandóan nyitva marad egyre szaporodó vendégeink kívánságára a FAMILIA késer vezetőrius étterem Kolozsvár, Unió-u. 10. (háttal az udvarban), ahol Schwartz Ignácné szakavatott vezetése alatt közismerten a legízletesebb ételek készülnek. Diétásoknak speciális ételek.

Estélyekre, bálokra, rendezvényekre vagy más alkalmi összejövetelekre a legízletesebb kivitelű tortákat, migonokat, sandvicseket, tea és sósüteményeket, valamint hideg büffét a legolcsóbban vállalja Adler, Hossu ucca 19.

Megbízható, agilis fiatalembert keresünk pénzbeszedői állásra. Cim a kiadóban.

Vegyszeres doktor, 26 éves, szerényigényű, nyelvismeretekkel kezdő állást keres. Ajánlatokat „Emergikus” jellegre a kiadóba kérek.

Több mint 100 festményt minden elfogadható áron klárusítunk. Képretek karácsonyig gyorsan és olcsón készülnek. „PAX” Cal. Victoriei 6.

PÉNTEK

— Duca en lamente első parlament szerint Duca kának egyév

— Paraguar vezektek a szomban. Genf elfogadta a guay ezzel helyezkedett Népszövetség

— Einapol tárgyalásokat készít jelleg anélkül, hogy tanácsukat ille

— A mars bünperét apr rízből jelen zské márc fogja tárgyal részesének b

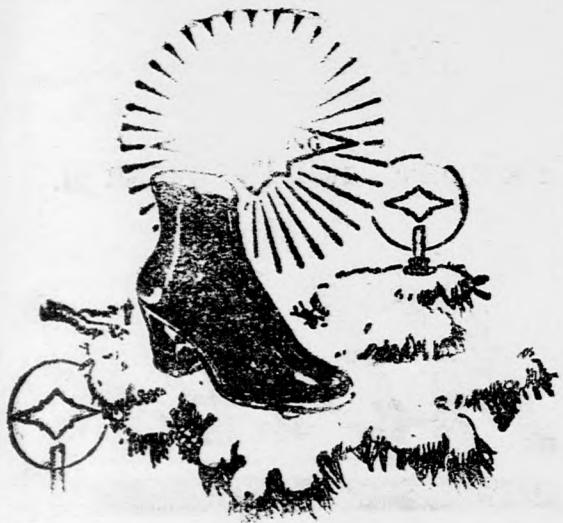
Olcsó írógép
Bemutat
F
írógép s
Maria 9

— Minusz restből jelen fok volt a egyes vidék lentés Orosz nek.

— Saarvi Mussolini Pö ünnepege u kelle a Saar utba induló este utba in fegyverszínpek tartam 27-ig. — A osztagai me tömeg kivár zésére. — ber 23-tól k ének időg zászlók kitl

— Fövic szincél: e vába utazt muzci usok szov jettérül illol heta amely a svájci rész szültséges, Félix Weir vcheli igaz je slatt tá vendégster ajánlani sz is. — Fra hardt rend sziare ker

Kol

WIMPASSING
HIREK

— Duca emlékének lesz szentelve a parlament első ülése. Bukarestből jelentik: A parlament januári első ülését értesülésünk szerint Duca emlékének fogja szentelni, halálának egyéves évfordulója alkalmából.

— Paraguayban elutasító álláspontra helyezkedtek a népszövetségi ajánlásokkal szemben. Genfből jelentik: Bolívia kormánya elfogadta a népszövetségi ajánlásokat, Paraguay ezzel szemben elutasító álláspontra helyezkedett s újabb követeléseket támaszt a Népszövetséghez intézett jegyzékében.

— Elnapolták a londoni előkészítő flottatárgyalásokat. Londonból jelentik: Az előkészítő jellegű flottatárgyalásokat elnapolták anélkül, hogy határidőt tűztek volna ki folytatásukat illetően.

— A marseillei merénylet bünrészesének bírságát április elején fogják tárgyalni. Párizsból jelentik: Bouches du Rhone esküdtjei március végén vagy április elején fogják tárgyalni a marseillei merénylet bünrészesének bírságát. A vizsgálatot lezárták.

Olcsó, új Portable írógépek érkeztek!
Bemutató vételektelezés nélkül
FINKLER ANTAL
Írógép szaküzlet Cluj, Str. Regina Maria 9. Telefon: 4-93.

— Minusz 8 foktól plusz tizenötig. Bukarestből jelentik: Sorocában tegnap minusz 8 fok volt a hideg. Ezzel szemben Erdély egyes vidékein plusz 15 fokról érkeznek jelentések Oroszországból 30 fok hideget jelentettek.

— Saarvidéki hírek. Rómából jelentik: Mussolini Pontinia település város alapítóünnepsége után visszatért Rómába, megszemlélte a Saar-vidékre a nemzetközi hadseregbe utba induló első olasz csapatot, amelyet este utba indítottak. — A pártok politikai fejtárgyainak kötetek a karácsonyi ünnepek tartamára. Ez 24-én kezdődik s tart 27-ig. — A nemzetközi hadsereg első angol osztagai megérkeztek. A pályaudvaron nagy tömeg kíváncsi gyűlt össze az angolok érkezésére. — A népszavazási bizottság december 23-tól kezdődően az eredmény kihirdetésének időpontját eltiltotta a Saar-vidéken választók kifizetését.

— Fővárosi hírek mindenünne. A prágai színház egyesületének megbízottai Moszkvába utaztak, hogy tanulmányozzák a cseh művészek elhelyezkedési lehetőségeit a szovjetterületen. — A berni szövetség tanács elnöke két 350 ezer svájci frankot, amely a brüsszeli világkiállításán való svájci részvétel költségei fedezésénél lesz szükséges, a nemzeti tanács megszavazta. Félix Weingartner, a bécsi állami Opera jövőbeli igazgatója kijelentette, hogy rezsimje alatt támogatni fogja az olasz és magyar vendégzerepléseket s időnkint fel fogja ajánlani az átmeneti időre szóló tagcsereket is. — Franz Werfel legújabb darabja Reinhardt rendezésében fog elsőnek Newyorkban színiere kerülni.

— Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan biztosan és mindig kellemesen hat.

— Egy amerikai városban a tömeg megakart lincselni egy négert, mire a karhatalom fegyverét használta. Newyorkból jelentik: Selbyvilleben a tömeg megostromolta a törvényszék épületét, hogy meglincselhesse egy négert, akit egy 14 éves fehér lányka elleni erkölcsellen merénylettel vádolnak. A karhatalom fegyverét volt kénytelen használni a feldühödött tömeg ellen, úgy hogy 2 halottja és 5 sebesültje van az összeütközésnek. A rendőrségnek időközben sikerült a négert kicsempészni a törvényszék épületéből és visszavinni a fogházba. A tömeg egyébként ugyanezért a négert már egy ízben betört a fogházba, de akkor könnyűkasztó bombákkal szórták szét.

— Nagy kémkedési ügyet fedeztek fel a salamiszi arzenálnál. Athénből jelentik: (Pádos) Lapjelentések szerint a salamiszi arzenálnál nagy kémkedési ügyet fedeztek fel. Több letartóztatás történt.

— Halálos vonatgázolási per a kolozsvári törvényszéken. 1932 márciusában történt, hogy Derbács Olga 9 éves iskolásgyermeke a C&R műhelynél a vasuti sinen akart áthaladni. A kisleány nem vett észre, egy teljes sebességgel arra közeledő mozdonyt. A vonatvezető pedig nem adta le a szokásos füttyjelzést és a száguldó mozdony elkapta a szerencsétlen gyermeket, akit holtan húztak ki a kerek alól. A mozdony vezetője Deme Károly ellen büntügyi eljárást indított az ügyesség gondatlanságból okozott emberölés miatt. A tegnapi megtartott főtárgyaláson a mozdonyvezetőt azt állította, hogy leadta a füttyjelzést, amelyet azonban a gyermek nem hallott. Több tanút is kihallgattak, akiknek egy része hallani vélte a vonatsípót, egy másik részük viszont azt állította, hogy nem emlékeznek vonatfüttyre az emlékezetes vonatgázolás idején. A törvényszék Várnay-Popa-tanácsa végül is helyszíni tárgyalást tűzött ki január 20-ikára az ügyben.

— December 25-én nyílik meg a táviróforgalom Moszkva és Bukarest között. Bukarestből jelentik: December 25-én kezdődik meg a telefon- és távirókapcsolatok felvétele Oroszországgal. Az első beszélgetés, illetve táviratváltás a közlekedési hatóságok között fog lefolyni. A magántáviratok elküldésének módozatait később fogják megállapítani.

— Paul Boncour magánvádoló lesz a marseillei merénylet bírságát. Párizsból jelentik: A marseillei merénylet büntársainak bírságát a vizsgálóbíróhoz beadvány érkezett, amelyben Paul Boncour volt külügyminiszter, Mária jugszláv özvegy királyné képviselőben bejelenti, hogy a bírságban magánvádolóként kíván szerepelni.

STANIOL, alumínium

Cellophan, selyempapír minden színben olcsón. Relieffékek, pegament és diszpapírok LEPAGE papírok. Cluj. Kérjen árjegyzéket, mintákat.

— Ellentétek a török kormány tagjai között. Párizsból jelentik: Hírek vannak arról, hogy az egyházi ruhák eltüntetése ügyében a török kormány tagjai között nézeteltérések merültek fel. A kormány esetleg lemond.

— Reorganizálják a görög hadsereget. Genfből jelentik: A lapok athéni jelentései szerint a görög hadsereget reorganizálni fogják és a legmodernebb hadfelszereléssel is ellátják. A hadseregfejlesztő programot a következő hat év alatt viszik keresztül s fejezik be.

— Befordult az utasokkal teli autobus a vízbe. Bukarestből jelentik: Különös szerencsétlenség történt tegnap a Bukarest-Targoviste között közlekedő autobusszal. Az igazságügyi palota mellett a Dambovița folyó hidjáról a kocsi hirtelen befordult a vízbe. Az autobuszban öt utas ült, akiknek szerencsére nem történt nagyobb bajuk, csak megfűződtek a hideg vízben. A baleset ügyében megindult a vizsgálat.

Mindig elegáns, — és eleganciája férfias!

Ime egy igazi férfi legfőbb gondja!

Ne tévessze ezt szem elől akkor sem, amikor kölnivizet vásárol. Mindeniütt kapható már a speciális férfi-kölniviz: a VIEUX-TEMPS, a Nortier illatszergyár különleges készítménye.

Nehézillatu parfüm nélkül a komoly, friss, hűsítő illatú Vieux-Temps kölnivíz új korszakot jelent az illatszerekészítés művészetében.

VIEUX-TEMPS

A FERFIK KÖLNIVIZE

NORTIER

Gyártja:

— A zsidó iparosok agymenházuk javára f. hó 25-én esti 9 órai kezdettel az új iparkamara helyiségében nagy műsorral egybekötött tánc- és szépségverseny estélyt rendeznek. A rendezvény iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert a közönségnek valóban mindenféle szórakozás ígérkezik ezen a nagy jótékonycélu estélyen. A rendezőség minden igyekezte odairányul, hogy a vendégek igényét minden tekintetben kielégítsék, így tehát kérjük az igen tisztelt közönséget, hogy minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék.

— Elhalasztották a nagy feketeszep-per ítéletét. A Rothschild és Farkas-féle nagy feketeszep-per ítéletének kihirdetését csúszították déli 12 órára tüzte ki a kolozsvári tábla harmadik szekciójá. A nagyszámú egybegyűlt érdeklődőnek és a vádlottaknak nem kis csalódásra azonban Ulivaneu elnök kihirdette, hogy az ítéletet nem tudták elkészíteni az előirányzott időre és így csak szombaton déli 12 órakor kerül sor az ítélet kihirdetésére.

— Elhíjasodásnál, közhívnél és cukorbetegségénél, oxaluria és phosphaturin képződésénél, hűgysavas sók lerakódásánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz javítja a gyomor- és belek működését s tartósan előnyösíti az emésztést.

— A „Mera” autbusz vállalat 1934 december 24-től 1935 január 6-ig bezárólag terjedő időre a menetdíjakat lényegesen csökkenteni a vállalat azon vonalain, melyek a városban párhuzamosan haladnak. Bővebb felvilágosítások szereshetők a vállalat jegyirodájánál: Cluj, telefon 155 és 333, Satu-Mare, telefon 99, Baia-Mare, telefon 66, Zalău, telefon 99.

— Délmexikó több pontján véres összetűzések voltak farmerek és munkások között. Londonból jelentik: Délmexikó több pontján farmerek és munkások között véres összeütközések folytak. Az áldozatok száma 3 halott és száznál több sebesült. Katonai karhatalomnak kellett közbelépnie, hogy helyreállítható legyen a rend.

— A montevidéi orosz kereskedelmi kirendeltség egyik tisztviselőjét sikkasztással gyanúsítják. Londonból jelentik: Az Evening Standard közlése szerint a montevidéi orosz kereskedelmi kirendeltség egyik tisztviselőjét jelentéstételre visszahívták Moszkvába, de a tisztviselő nem tesz eleget a rendelkezésnek. Moszkvában meg vannak győződve arról, hogy a visszatérni nem akaró Uruguayban sikkasztásokat követett el a szovjet kárára s emiatt nem akar visszatérni.

— A görög exkirályné Balceba. Erzsébet görög exkirályné tegnap Bukarestből elutazott Baicicba.

— Coroiu eltette láb alól büntetését. Bukarestből jelentik, hogy a közeli soldanestij erődben megtalálták Simionescu rablónak, Coroiu cimborájának holttestét. Nincs kizárva, hogy maga Coroiu tette el láb alól büntetését.

Ma, pénteken a ROYAL slágermozgóban:
LINDBERG BABY ELRABLÁSA
Fősz.: Dorothea Wieck és BABY LE ROY,
a 15 hónapos csoda gyermekszár.

— Leszállítják az egyetemi illetékeket. Bukarestből jelentik: A ma délelőtt Bukarestben összeült egyetemi tanács elvben kimondotta az egyetemi illetékek leszállítását.

— A szovjet első mérnökei Romániában. Bukarestből jelentik: Szombaton reggel érkeznek Tighinára a szovjetmérnökök, akik érintkezésbe lépnek a Munteanu nagyvezérkari ezredes vezetésével működő román delegációval. Elvégzik az utolsó formalitásokat a telefonösszeköttetés felvétele végett és a már a Dnyeszter mindkét oldalig vezetett vonalakat összekötik. Kedden, karácsony első napján Franasovici közlekedésügyi miniszter és a vonal tulsó végén az orosz közlekedésügyi népbiztos megnyitják a vonalat, amelyet azután átadnak a nyilvánosságának.

Kolozsvár karácsonyi szenzációja HAROLD LLOYD: A Diktátor az Urániában

UJ KELET *Legújabb hírek*

Kedvezően haladnak előre Jęftics tárgyalásai az új koncentrációs kormány megalakítására

Rövidesen bealkonyul a jugoszláv diktaturának

Mára várható a kormánylista végleges összeállítása. Parlamentáris kormányt alakít Jęftics. Tavasszal valószínűleg új választások lesznek Jugoszláviában. Amnesztiában részesül Macek, a horvát parasztpárt vezére

Franciaországban óriási örömet keltett Jęftics kormányalakításának híre

Belgrád, december 20. Jęftics kormányalakítással való megbízása, a jelek szerint nem jelent egyszerű kormányváltást, hanem az érvényben lévő, a nemzetiségek és kisebbségek elnyomásán alapuló jugoszláv diktatura bizonyos enyhülését is. Jęftics éppugy, mint Pál régensherceg, Genfben, illetőleg Londonban beható tanácskozásokat folytattak a nyugati hatalmak vezető politikusaival, akik közölték velük a nyugati hatalmak azon felfogását, hogy a jugoszláviai belső béke visszaállítása csak a régi liberális kormányzat részleges visszaállításával, külpolitikai vonalon pedig a Balugdzsics berlini jugoszláv követ által inaugurált német orientáció teljes felhagyásával érhető el.

Jęftics eddigi tárgyalásai azt bizonyítják, hogy Pál régensherceg teljesen szembefordult ama háborús és reakciós szerb politikussal, akik a szerb örösköz politikáját akarták fenntartani továbbra is, a horvátok, a szlovének, és a kisebbségek brutális, balkáni módszerű elnyomásával. Most már egészen bizonyosnak látszik, hogy Jęftics és Uzonovics között elsősorban a fenti elvi kérdések miatt éleződött ki a helyzet s ez vezetett a kormányválsághoz amely végül is, legalább átmenetileg, Jęftics győzelmével végződött.

Jęftics kormányalakítási tárgyalásai már abban is élesen elkülönödnének a hároméves diktatura kormányválságaitól, hogy a volt külügyminiszter nemcsak a kormánypárti politikuskokkal kezdett tárgyalásokba, hanem a parlamenten kívül álló ellenzék vezető politikusaival is.

Tegnap Jęftics az újságírók kérdéseire kijelentette, hogy tárgyalásai az új kormány megalakítására kedvezően haladnak előre. Beavatottak szerint Jęfticsnek sikerülni fog az ellenzék pártok bevonásával kormányt alakítania, amely hír szerint, választási kabinet lesz. Ugyanezekben a körökben valószínűnek tartják, hogy Jęftics olyan politikuskokat is be fog venni kormányába, akik eddig egyetlen jugoszláv kormánynak sem voltak tagjai.

Több miniszterjelölt egészen fiatal ember. A végleges jugoszláv kormánylista összeállítása, hír szerint, mára várható.

A belgrádi lapok Jęftics kormányalakításával kapcsolatban azt a meggyőződést hangoztatják,

hogy ez a kormány parlamentáris kormány lesz

és a diktatura által szétszórta ellenzék pártvezetőinek nagyrésze részt fog venni a kormányban.

Miután pedig nagyon valószínű, hogy a jelenlegi nagyszerb ideológiától vezérelt és a brutális elnyomás elvét valló kormánypárt és parlamenti többség a Jęftics-kormány parlamenti bemutatkozásánál leszavazná Jęftics széleskörű koncentrációs kormányát, nem lehetetlen,

hogy Jęftics Pál régenshercegtől felhatalmazást fog kapni a parlament

felvetve annak a lehetőségét, hogy Jugoszlávia esetleg mégis a Németország felé való orientáció vizeire téved.

Az Oeuvre szerint Jęftics kormányalakítása első lépés lesz Jugoszláviában a szabadelvű politika felé.

Több más francia lap Jęftics ellenfeivel: a háborús uszítókkal foglalkozik, akik nincsenek megelégedve a genfi eredményrel és Jugoszlávia külpolitikáját német vizekre óhajtották volna áterelni.

Különösen azzal a sötét szereppel foglalkoznak behatóan, amelyet Balugdzsics berlini jugoszláv követ a jugoszláv külpolitikának hitlerista vizekre való áttolásával vállalt.

Ez a diplomata legutóbb arra vetemedt, hogy hazugságtól és megtévesztő megállapításoktól hemzsegő cikkben kelt védelmére a „Politika” című belgrádi lap hasábjain Hitlernek, akiről azt állította, hogy komoly híve az európai békének és hogy a német veszélyről szóló hírek a fantazmagóriák birodalmába tartoznak.

Ez a megfizetettségtől és reakciónárius mentalitástól csöpögő cikk nagy nyugtalanságot váltott ki Franciaországban, ahol éppen ezért keltett nagy örömet Jęftics deignálásának híre. A deignálással kap-

nagy örömet keltett. Az esti lapok feltünő szimpátiával kommentálják Jęftics deignálásának híret, mert kormányalakításával biztosítottak látják a francia-jugoszláv együttműködés politikájának folytatását. Csak a La Presse című lap aggódalmaskodik,

felvetve annak a lehetőségét, hogy Jugoszlávia esetleg mégis a Németország felé való orientáció vizeire téved.

Az Oeuvre szerint Jęftics kormányalakítása első lépés lesz Jugoszláviában a szabadelvű politika felé.

Több más francia lap Jęftics ellenfeivel: a háborús uszítókkal foglalkozik, akik nincsenek megelégedve a genfi eredményrel és Jugoszlávia külpolitikáját német vizekre óhajtották volna áterelni.

Különösen azzal a sötét szereppel foglalkoznak behatóan, amelyet Balugdzsics berlini jugoszláv követ a jugoszláv külpolitikának hitlerista vizekre való áttolásával vállalt.

Ez a diplomata legutóbb arra vetemedt, hogy hazugságtól és megtévesztő megállapításoktól hemzsegő cikkben kelt védelmére a „Politika” című belgrádi lap hasábjain Hitlernek, akiről azt állította, hogy komoly híve az európai békének és hogy a német veszélyről szóló hírek a fantazmagóriák birodalmába tartoznak.

Ez a megfizetettségtől és reakciónárius mentalitástól csöpögő cikk nagy nyugtalanságot váltott ki Franciaországban, ahol éppen ezért keltett nagy örömet Jęftics deignálásának híre. A deignálással kap-

Karácsony alatt legyverszünetet tartanak a saarvidéki pártok

Saarbrücken, december 20. (Rador) A népszavazást vezető kormánybizottság rendeletet adott ki, melynek értelmében december 23-27 között, tehát a karácsonyi ünnepek alatt a Saarvidéki politikai legyverszünetet kell tartani. A német front javasolta, hogy a legyverszünetet hosszabbítsák meg január 2-ig, de a bizottság elutasította a javaslatot, mert a jelenlegi status-

qua érdekében működő front azt nem tette magáévá.

A DNB-ügynökség jelentése szerint Louis villean, a francia határ közelében a bünyűrendőrség titkos robbanóanyagraktárt fedezett fel, amely valószínűleg francia eredetű, mert lotharingiai újságokba vannak csomagolva a hadianyagok. A rendőrség elkobozta a talált municiót.

28 évig a legjobb társaságban élt és közben 8 kéjgyilkosságot követett el egy amerikai festőművész

Fantasztikus bűnügyi botrány Newyorkban

Newyork, december 20. Amerikában letartóztatták Albert Fish ismert festőművészt, aki 28 éve óta kettős életet élt. Egyrészt népszerű társaságbeli ember volt, másrészt a legborzalmasabb kéjgyilkosságok sorozatát követte el. A gyilkos villájának a kertjében a rendőrség ásatásokat végzett és eddig 8 csontvázat találtak. Fish teljesen meg-

törve beismerte, hogy az utóbbi 28 évben rengeteg kéjgyilkosságot követett el. Adózatát 10-16 éves leánykák közül választotta ki. A nyomozás folyik és előreláthatólag a világtörténelem egyik legnagyobb és legborzalmasabb gyilkosság sorozatára fog napfény derülni.

Az egész Balkánt behálózó kábítószerek esempész-bandát leplezett le a török rendőrség

Az egész Balkánra és Egyiptomra is kiterjedt a esempészbanda működése

Konstantinápoly, december 20. A török rendőrségnek tegnap délután sikerült letartóztatnia Konstantinápolyban a legnagyobb és legveszedelmesebb kábítószerekkereskedő és esempész bandák egyikét. A rendőrség felfedezte a banda székhelyét és tagjai közül negyvennyolcat letartóztatott.

A kábítószerek esempészek az amerikai gangszterek mintájára voltak megszervezve. Székhelyükre egy földalatti folyosó vezetett, aminek rengeteg ágazata volt, úgy,

hogy a legügyesebb rendőrségi közeg sem tudta őket megközelíteni. A földalatti folyosókon keresztül jutottak be aztán a esempészek egy kémiai laboratóriumba, ahol a kábítószereket előállították.

A banda székhelyén archívát és levelezést találtak, amiből megállapították az összes kábítószerek ügynökök nevét és tartózkodási helyét. Ily módon a rendőrségnek sikerült a banda egész szétágazott szervezetét a Balkán területén megismernie és megtenni a

Megnyílt a

MERANO SZÁLLODA

BUDAPEST, IV., BECSI UCCA 2.
Négyemeletes, újjáépített palota a Belváros legszebb helyén. Központra fűtés. Hideg-meleg folyóvíz. Fürdőszobás és telefonos szobák. Lift. Udvari szobák P 4, uccai szobák P 6-tól. Étterem házi kezelésben. Diétás konyha.

BALOGH JOZSEF
a Berliini téren volt
Merán szálloda tulajdonosa.

csolatban a francia lapok legtöbbje Pál kormányzó régensherceg politikai éleslátását dicséri, aki megmutatta Jęftics deignálásával, hogy alkalmas az ország irányítására.

Genfi lapok jelentései szerint Jęftics kormány szélesebb körű sajtószabadságot fog engedélyezni, mint elődje s valószínű, hogy tavasszal új választások lesznek Jugoszláviában.

A Daily Telegraph azt a meggyőződését hangoztatja, hogy Jęftics kormánya ha megalakul, csak átmeneti jellegű lesz és utána minden bizonnyal a teljes parlamentáris rezsim visszaállítása és a felfüggesztett vidovdani alkotmány restaurálása várható.

lépéseket a kábítószerek ügynökök letartóztatására. Az athéni és a kairói rendőrség a törökországi adatok alapján máris számos letartóztatást eszközölt.

December 29-én a zsidó Nőgyelet bálja. A zsidó Nőgyelet bálja, amely az idei szezon legnívósabb és legjobb mulatságának ígérkezik, december 29-én lesz megtartva az új Iparkamara disztermében. A rendezőség minden előkészületet megtesz és mindent elkövet, hogy a közönség jól érezze magát. A bál tiszta jövedelme a szegények felségélyezésére szolgálja és ezért a rendezőség kéri a közönséget, hogy jelenjék meg minél nagyobb számban a bál sikerének biztosítására.

Kivették a parasztok az adóbejáratokat. Bukarestből jelentik: Krajovából jelentik, hogy Dánesti községbe adóvégrehajtok szálltak ki, de a kaszákkal, botokkal felfegyverkezett parasztok megtámadták és súlyos megsebesítették őket, úgyhogy kénytelenek voltak elmenekülni. A hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak.

A francia államkincstár nem szanálja a Citroen-műveket. Párisból jelentik: A Paris Soir szerint aligha fog sor kerülni arra, hogy az államkincstár szanálja a Citroen-műveket. Lejárt az idő — írja a lap — amikor állami beavatkozást lehetett igényelni bukófelbe levő magánvállalatok megmentésére.

Az Oroszországba szökött főhadnagy perflétele. Bukarestből jelentik: Galacra ma érkezett meg erős karhatalmi fedezet alatt Botmaras főhadnagy, akit in contumaciam 10 évi börtönrre ítélték, mert Oroszországba dezertált. A főhadnagy perét újra fogják tárgyalni.

Könyvet karácsonyra

Lepagenál Cluj, legjobban választhat, cserélhet, visszaküldhet. Kérjen ingyen jegyzéket

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó E. N. Székhelye Cluj, Strada Barou L. Pop 14. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa post. p. 10. Telefon. Hírlevél. No. 224713

Zinoviev
A világ k...
világnézet...
ben joggal...
a kommun...
uraimi kors...
politikai kor...
Még a leg...
is kénytelen...
oroszszerző...
pésekben ha...
szemben a...
lendülés ész...
az orosz t...
megvalósul...
irányban ha...
Ami Szov...
előjárt hlti...
rista rezsim...
ekben meg...
belépésével...
zető nagyha...
Az utóbb...
világ közvé...
tással jelen...
országi elle...
res és keg...
be.
Mindenk...
Oroszorszá...
sen megsz...
semmiféle...
ja zavarn...
Annál r...
hírek, amel...
muirástana...
nap-nap ut...
Ezek a h...
sérül szá...
tyabb viz...
lefolytatá...
Ezektire a...
zett hír tes...
Kirov Szer...
tel gyanul...
a kommun...
aki annak...
lője volt a...
asübeli vez...
konzolidác...
nak forra...
érhetőnek.
Zinoviev...
lével, amel...
zett, felid...
bukását.
Ez ime n...
intranzi...
forradalm...
akasztófán...
A forma...
tudjuk na...
amelyek Se...
jártaknak...
tömeges kl...
meg csak...
nem hom...
Az orosz...
a legmark...
zetésben...
ba van va...
teoretikus...
most Zinov...
Nem ér...
valami u...
Zinoviev...
Az ism...
Az árjál...
peinek és...
gyűjtik ös...
tönek ver...
Nem tud...
tológiába...
Azt tud...
zsidók kin...
Illetőleg...
egyetlen...
gedez dics...
tője.
A vers...
Szerzője...
retlen.
Az a kö...
vel a csod...
dalkozta...
dalmat, ne...
ismeretlen...
kotőreje...
musa, tra...